

În temeiul Hotărârii Parlamentului României nr. 93/2017 privind numirea președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații,

În temeiul dispozițiilor art. 11 alin. (1) și art. 12 alin. (1) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, aprobată prin Legea nr. 113/2010, cu modificările și completările ulterioare, ale prevederilor art. 36 alin. (1) și art. 38 alin. (1) lit. a), alin. (5) și alin. (6) din Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelilor de comunicații electronice, precum și ale art. 20 alin. (1) și (2) din Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 1171/2016 pentru stabilirea procedurii de soluționare a litigiilor privind regimul infrastructurii fizice a rețelilor de comunicații electronice,

PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII NAȚIONALE PENTRU ADMINISTRARE ȘI REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII

emite prezenta:

DECIZIE PRIVIND SOLUȚIONAREA LITIGIULUI DINTRE SOCIETATEA DIGITAL CATV S.R.L. ȘI SOCIETATEA DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE MUNTENIA NORD S.A.

I. Introducere

I.A. Sesizarea reclamantei

La data de 19 decembrie 2017, societatea DIGITAL CATV S.R.L. (denumită în continuare Digital Catv), cu sediul în Str. Unirii, Bl. 2, Spațiul Comercial Farmacia 87, localitatea Pogoanele, județul Buzău, a înaintat Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (denumită în continuare ANCOM sau Autoritatea) o sesizare împotriva SOCIETĂȚII DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE MUNTENIA NORD S.A. (denumită în continuare Electrica Muntenia Nord), cu sediul în Str. Mărășești nr. 44, municipiul Ploiești, județul Prahova, prin care a solicitat ANCOM să oblige Electrica Muntenia Nord:

1. să permită în continuare accesul la infrastructura fizică (stâlpii care susțin liniile electrice aeriene de joasă sau medie tensiune) pe care o deține în proprietate, administrare sau concesiune, în condiții obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii, la tarifele în vigoare în prezent, la data formulării prezentei cereri;

2. să permită accesul la infrastructura sa fizică tuturor solicitanților în aceleași condiții de preț (tarife de chirie per stâlp de susținere a liniilor electrice aeriene);

3. să permită accesul la infrastructura sa fizică ținând cont de tarifele orientative pe care ANCOM este în drept să le stabilească în conformitate cu prevederile art. 23 din Legea nr. 159/2016¹.

Sesizarea² a fost înregistrată la ANCOM cu nr. SC-36530/19.12.2017.

Prin adresa³ înregistrată la ANCOM cu nr. SC-451/08.01.2018, reclamanta a remediat neconformitățile privind lipsa unor elemente esențiale ale sesizării, învederate de către ANCOM

¹ Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelilor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelilor de comunicații electronice, cu modificările și completările ulterioare

² Nr. 875/18.12.2017

prin adresa cu nr. SC-DEJR-37.835/29.12.2017. Totodată, prin intermediul aceleiași adrese, reclamanta a formulat unele clarificări cu privire la aspectele ce fac obiectul sesizării și a depus la dosar documentele care fac dovada existenței relației contractuale între Digital Catv și Electrica Muntenia Nord⁴, precum și a corespondenței purtate de către părți referitoare la modificarea tarifelor aplicabile pentru accesul la infrastructura pârâtei.

I.B. Desfășurarea procedurii

La data de 11 ianuarie 2018, în temeiul prevederilor art. 6 alin. (1) din Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 1171/2016 pentru stabilirea procedurii de soluționare a litigiilor privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice (în continuare, Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016), președintele ANCOM, prin Decizia nr. 73/2018, a numit Comisia responsabilă cu soluționarea litigiului dintre Digital Catv și Electrica Muntenia Nord (denumită în continuare *Comisia*), formată din următoarele persoane:

- doamna Carmen ILIESCU, consilier juridic, Serviciul Litigii și Protecția Drepturilor Utilizatorilor, Direcția Juridică, în calitate de președinte;
- doamna Mihaela TRAISTĂ, consilier juridic, Serviciul Litigii și Protecția Drepturilor Utilizatorilor, Direcția Juridică, în calitate de membru;
- domnul Marius SĂCEANU, director Direcția Juridică, în calitate de membru;
- doamna Anișoara VLAICU, șef serviciu, Serviciul Acces și Interconectare, Direcția Reglementare Economică, Direcția Executivă Reglementare, în calitate de membru;
- domnul Laurențiu CALOTĂ, expert, Serviciul Audit și Contabilitatea Costurilor, Direcția Reglementare Economică, Direcția Executivă Reglementare, în calitate de membru;
- domnul Marian POPESCU, șef serviciu, Serviciul Reglementări Comunicații Electronice, Departamentul Reglementare Tehnică, Direcția Executivă Reglementare, în calitate de membru;
- domnul Florin LAZANU, expert, Serviciul Reglementări Comunicații Electronice, Departamentul Reglementare Tehnică, Direcția Executivă Reglementare, în calitate de membru.

În temeiul dispozițiilor art. 7 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-DJ-1227/12.01.2018, Autoritatea a transmis Electrica Muntenia Nord o copie a sesizării introduse de către Digital Catv și a solicitat pârâtei formularea unui răspuns în termenul legal de 10 zile lucrătoare de la data comunicării, prevăzut de art. 7 alin. (4) lit. a) din același act normativ.

La data de 5 februarie 2018, prin adresa⁵ înregistrată la ANCOM cu nr. SC-3641/05.02.2018, Electrica Muntenia Nord a transmis răspunsul la sesizare.

În temeiul dispozițiilor art. 8 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, prin adresele înregistrate la ANCOM cu nr. SC-DJ-7401/06.03.2018, respectiv nr. SC-DJ-7402/06.03.2018, părțile au fost invitate la data de 14 martie 2018 la sediul central al ANCOM, în vederea dezbaterii pe fond a litigiului. Dezbaterile din cadrul acestei ședințe au fost consemnate în Procesul-verbal înregistrat la ANCOM cu nr. SC-DJ-11879/13.04.2018, prin care s-a stabilit și următorul termen, în cunoștința părților, la data de 28 martie 2018.

Prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-9521/22.03.2018, în temeiul art. 10 din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, reclamanta a solicitat, ca urmare a imposibilității de prezentare atât a administratorilor societății, cât și a reprezentantului convențional, amânarea întâlnirii stabilite pentru data de 28 martie 2018, propunând ca următoarea întâlnire să aibă loc în data de 12 aprilie 2018.

³ Cu nr. 15/08.01.2018

⁴ Contractul nr. R101999/31.03.2010 împreună cu actele adiționale aferente, precum și contractul nr. R101741/01.03.2015 împreună cu actele adiționale aferente

⁵ Adresa Electrica Muntenia Nord nr. 680/02.02.2018

Prin Procesul-verbal nr. SC-DJ-9831/26.03.2018, Comisia, luând act de solicitarea Digital Catv, a dispus amânarea dezbaterilor, stabilind următoarea întâlnire în fața ANCOM pentru data de 16 aprilie 2018. Dezbaterile ședinței din data de 16 aprilie 2018 au fost consemnate în Procesul-verbal înregistrat la ANCOM cu nr. SC-DJ-14400/04.05.2018.

Prin adresele înregistrate la ANCOM cu nr. SC-DJ-17304/23.05.2018, respectiv nr. SC-DJ-17306/23.05.2018, părțile au fost invitate la data de 6 iunie 2018 la sediul central al ANCOM, în vederea continuării dezbaterii pe fond a litigiului. Dezbaterile ședinței din data de 6 iunie 2018 au fost consemnate în Procesul-verbal înregistrat la ANCOM cu nr. SC-DJ-21515/22.06.2018.

Prin Deciziile președintelui ANCOM nr. 411/07.05.2018, nr. 746/07.09.2018, nr. 11/08.01.2019, nr. 413/08.05.2019, nr. 893/05.09.2019 și nr. 1344/06.12.2019, termenul de soluționare a litigiului a fost prelungit până la data de 8 aprilie 2020.

Prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-DJ-4817/11.02.2020, Comisia a transmis părților soluția preliminară și le-a pus în vedere că, potrivit dispozițiilor art. 17 alin. (2) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, oricare dintre părți poate formula, în termen de cel mult 5 zile de la data comunicării soluției preliminare, observații motivate care vor fi transmise Comisiei. Părțile nu au transmis observații.

La data de 4 martie 2020, în temeiul dispozițiilor art. 19 alin. (2) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, Comisia a prezentat președintelui ANCOM raportul privind soluționarea litigiului dintre Digital Catv și Electrica Muntenia Nord.

II. Aspecte procedurale

În cadrul primei ședințe cu părțile, ce a avut loc la data de 14 martie 2018, Comisia, constatând că procedura de citare a fost îndeplinită, la dosar fiind depuse documentele de reprezentare, a formulat o serie de precizări procedurale cu privire la solicitarea Electrica Muntenia Nord privind aplicarea regimului confidențialității în ceea ce privește informațiile și datele menționate în documentul „*Studiu de piață și fundamentare tarife privind utilizarea stâlpilor de electricitate ca suport pentru infrastructura Tc și/sau CATV*”(Studiu)⁶. Astfel, Comisia a arătat că, potrivit dispozițiilor art. 23 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, o parte poate invoca, în contradictoriu cu partea adversă, caracterul confidențial al unor documente sau informații depuse la dosar ca probatoriu. Apreciind că, într-adevăr, documentul menționat prezintă unele elemente ce au caracter confidențial, Comisia a subliniat că, în măsura în care va utiliza informații confidențiale în procedura de soluționare pe fond a prezentului litigiu, acestea vor fi marcate corespunzător și nu se vor regăsi în varianta publică a deciziei de soluționare care va fi comunicată reclamantei și publicată pe site-ul Autorității.

Totodată, pârâta a depus la dosarul cauzei și a comunicat reclamantei o variantă neconfidențială a *Studiului*.

În cadrul aceleiași ședințe, Comisia a pus în discuția părților aspectele prealabile a căror lămurire era necesară pentru stabilirea cadrului procesual. Astfel, având în vedere solicitarea adresată de către Electrica Muntenia Nord privind clarificarea obiectului petitelor doi și trei ale sesizării, Comisia a dat cuvântul Digital Catv, care a formulat următoarele precizări:

a) în ceea ce privește capătul doi al cererii, reclamanta a arătat că înțelege să își mențină acest capăt de cerere, astfel cum a fost formulat în sesizarea înaintată Autorității;

b) referitor la obiectul capătului trei, reclamanta a precizat că înțelege să solicite prin intermediul acestui capăt de cerere menținerea tarifelor aplicabile în relația dintre părți până când vor fi stabilite tarifele orientative. În susținerea acestei precizări, Digital Catv a subliniat că la data formulării acestui capăt de cerere și sesizării Autorității cu soluționarea prezentului litigiu a avut în vedere că procedura de stabilire a tarifelor orientative de către ANCOM era deja demarată, aspect care, în opinia sa, nu mai justifica solicitarea Electrica

⁶ invocat în răspunsul formulat de către pârâtă la sesizarea introdusă de către Digital Catv și pus la dispoziția Autorității, în varianta integrală, ca urmare a solicitării ANCOM cu nr.SC-DJ-7556/06.03.2018

Muntenia Nord privind modificarea, începând cu data de 1 ianuarie 2018, a tarifelor aferente accesului la infrastructura sa. Totodată, Digital Catv a menționat că, deși cunoaște faptul că la momentul introducerii sesizării tarifele orientative nu au fost stabilite de către Autoritate, cererea care face obiectul capătului trei al sesizării vizează aplicarea acestor tarife de la data la care vor fi stabilite, învederând că până la acea dată, pentru o soluționare mai rapidă a litigiului, reclamanta își manifestă disponibilitatea negocierii cu Electrica Muntenia Nord în vederea stabilirii de comun acord a altor tarife.

Ca urmare a precizărilor formulate de către reclamantă cu privire la capetele doi și trei ale sesizării, Electrica Muntenia Nord a invocat excepția lipsei de interes a solicitării care formează obiectul capătului doi, apreciind că aceasta excedează relației dintre părți, raportului juridic și cadrului procesual stabilit, Digital Catv nefiind în măsură să acționeze în interesul unor terți.

Reclamanta, având cuvântul asupra excepției invocate de Electrica Muntenia Nord cu privire la capătul doi al cererii astfel cum a fost precizat, a arătat că lasă la aprecierea Comisiei să se pronunțe în sensul admiterii sau respingerii acesteia. Totodată, reclamanta a reiterat faptul că acest capăt de cerere, care poate fi apreciat mai mult ca o precizare în susținerea primului petit, a fost formulat prin raportare la dispozițiile Legii nr. 159/2016, care prevăd că accesul la infrastructura unui operator de rețea trebuie să se facă în aceleași condiții pentru toți furnizorii de rețele publice de comunicații electronice.

Față de excepția lipsei de interes invocate cu privire la capătul doi de cerere, Comisia, analizând susținerile părților și ținând cont de dispozițiile art. 32 alin. (1) lit. d) și art. 33 teza I din Noul Cod de procedură Civilă (NCPC), potrivit cărora orice cerere poate fi formulată și susținută numai dacă autorul acesteia justifică un interes, ce trebuie să fie determinat, legitim, personal, născut și actual, a apreciat că, prin intermediul acestui capăt al sesizării, reclamanta nu urmărește obținerea, în mod direct sau indirect, a unui folos practic pentru sine, ci solicită, în considerarea folosului altor furnizori de rețele publice de comunicații electronice, terți atât față de relațiile dintre reclamantă și pârâtă, cât și față de cadrul procesual stabilit, obligarea pârâtei la acordarea accesului la infrastructura fizică pe care o deține în proprietate. Prin urmare, în considerarea celor menționate, Comisia a admis excepția invocată de pârâtă și a respins capătul doi de cerere ca fiind lipsit de interes.

Referitor la capătul trei al cererii, astfel cum a fost precizat în cadrul ședinței, pârâtă, arătând că ANCOM nu a stabilit încă tarifele orientative, pe care este în drept să le stabilească potrivit dispozițiilor art. 23 din Legea nr. 159/2016, și apreciind că, în lipsa acestora, Comisia nu ar putea ca prin soluționarea pe fond a litigiului, să oblige Electrica Muntenia Nord să aplice aceste tarife în relația contractuală cu reclamanta, a precizat că înțelege să invoce excepția lipsei de interes, susținând că lipsește atributul actualității urmăririi unei astfel de finalități. De asemenea, pârâtă, considerând că dreptul reclamantei de a solicita aplicarea acestor tarife nu s-a născut încă, a invocat cu privire la acest capăt de cerere și excepția prematurității.

Având cuvântul asupra excepțiilor invocate, reclamanta a precizat că admite caracterul prematur al acestui capăt de cerere având în vedere formularea acestuia inițială, însă, în opinia sa, din precizările aduse în cadrul ședinței din data de 14 martie 2018, rezultă în mod clar că Digital Catv dorește ca ANCOM să se pronunțe cu privire la oportunitatea creșterii tarifelor de către pârâtă, raportat la faptul că procedura stabilirii tarifelor orientative a fost demarată și acestea ar putea fi stabilite până la momentul finalizării dezbaterilor.

Comisia, consemnând susținerile părților față de excepțiile invocate referitor la petitul trei al sesizării, s-a pronunțat cu privire la acestea, astfel:

a) **în ceea ce privește excepția lipsei de interes invocată de către pârâtă cu privire la cel de al treilea capăt al cererii**, Comisia, învederând că reclamanta urmărește obținerea aplicării unor tarife cu privire la care prezumă că îi vor fi mai avantajoase, iar o eventuală neluare în considerare a acestora de către pârâtă de la momentul stabilirii lor îi poate produce prejudicii reclamantei, a apreciat că nu poate fi reținută o lipsă de interes și, în consecință, a respins excepția ridicată de pârâtă;

b) **referitor la prematuritatea capătului trei al sesizării**, astfel cum a fost precizat în cadrul ședinței, Comisia, în considerarea faptului că acest capăt de cerere vizează

obligarea pârâtei la practicarea în relația cu reclamanta a unor tarife care să țină cont de tarifele orientative pe care ANCOM are competență să le stabilească în temeiul art. 23 din Legea nr. 159/2016, și apreciind că, în lipsa reglementării în legislația secundară a tarifelor orientative, dreptul reclamantei nu este actual, a admis excepția prematurității invocată de pârâtă și a respins capătul trei al cererii ca prematur introdus.

Totodată, în cadrul ședinței din data de 14 martie 2018, față de precizările formulate de reclamantă cu privire la intenția sa de a solicita, prin intermediul prezentului litigiu, obligarea pârâtei la aplicarea tarifelor practicate în relația dintre părți, până la momentul stabilirii tarifelor orientative în conformitate cu prevederile art. 23 din Legea nr. 159/2016, Comisia a solicitat Digital Catv să clarifice întinderea primului capăt al sesizării, respectiv dacă își menține acest capăt de cerere astfel cum a fost formulat în sesizare. Față de solicitarea Comisiei, reclamanta a arătat că înțelege să-și precizeze primul capăt al cererii și să solicite ANCOM *„să oblige pârâta ca, până la momentul stabilirii de către ANCOM a tarifelor orientative conform prevederilor art. 23 din Legea nr. 159/2016, să permită Digital Catv în continuare accesul la infrastructura fizică (stâlpii care susțin liniile electrice aeriene de joasă sau medie tensiune) pe care o deține în proprietate, administrare sau concesiune, în condiții obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii, la tarifele în vigoare în prezent, la data formulării prezentei cereri.”*

În continuare, Comisia a invocat *ex officio* excepția de necompetență față de cererea privind dispunerea unor măsuri provizorii, formulată prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-6336/26.02.2018, precizând că aceeași solicitare a fost adresată Autorității și prin intermediul sesizării, fără a fi însă catalogată ca având natura unei cereri de măsuri provizorii. În susținerea excepției, Comisia a învederat că, în conformitate cu dispozițiile art. 36-39 din Legea nr. 159/2016, care stabilesc competența Autorității de a soluționa litigiile care privesc, printre altele, accesul la infrastructura fizică a operatorilor de rețea, coroborate cu prevederile Deciziei președintelui ANCOM nr. 1171/2016, dispunerea unor măsuri cu caracter provizoriu excedează competenței ANCOM. Comisia a consemnat susținerile părților cu privire la excepția invocată, s-a pronunțat asupra acesteia în sensul admiterii excepției și a respins ca inadmisibilă cererea privind dispunerea unor măsuri provizorii.

În cadrul ședinței din data de 16 aprilie 2018, Comisia a pus în discuția părților excepția lipsei de obiect invocată de către pârâtă cu privire capătul de cerere rămas în dezbatere pe fond, respectiv primul capăt al sesizării. În susținerea excepției, pârâta a precizat că și la data prezentului litigiu reclamanta beneficiază de acces la infrastructura fizică a operatorului de rețea la tarifele existente în contractele în vigoare la data formulării cererii în fața ANCOM, aspect recunoscut și de către reclamantă în cadrul ședinței din data de 16 aprilie 2018, motiv pentru care, în opinia Electrica Muntenia Nord, solicitarea Digital Catv de a i se acorda acces la tarifele vechi este lipsită de obiect.

Reținând susținerile părților cu privire la excepția invocată de către pârâtă, Comisia, în considerarea prevederilor art. 248 alin. (4) din Noul Cod de Procedură Civilă, a decis să unească această excepție cu fondul, urmând să se pronunțe asupra acesteia la momentul soluționării pe fond a sesizării.

III. Susținerile părților

III.A Susținerile reclamantei

În sesizarea înaintată ANCOM, Digital Catv a susținut că, în opinia sa, noul tarif, solicitat de către Electrica Muntenia Nord, nu este justificat în niciun fel, deși formal, în adresele transmise, pârâta a menționat că acest tarif *„semnificativ mai mare decât cel actual este fundamentat pe baza cheltuielilor de mentenanță evidențiate în contabilitate și alocate LTc după chei juste”*. În opinia reclamantei, explicațiile formulate de către pârâtă nu justifică creșterea tarifului, creștere care pentru Digital Catv reprezintă o dublare/triplare a costurilor generate cu închiriatul stâlpilor, în timp ce realitatea din teren nu evidențiază nicio cheltuială efectuată de către societatea Electrica Muntenia Nord pentru întreținerea respectivilor stâlpi.

De asemenea, reclamanta a mai precizat că pârâta nu a fost de bună-credință în procesul de negociere, subliniind că, deși aceasta a invitat reclamanta la negocieri în vederea stabilirii unor noi tarife aferente chiriei pe stâlp, în realitate, Electrica Muntenia Nord a încercat să le impună cu forța, amenințând cu dezafectarea rețelei de comunicații electronice.

Totodată, în cuprinsul motivării sesizării, Digital Catv a arătat că este unul dintre furnizorii care au construit rețele publice de comunicații electronice și care furnizează servicii de comunicații electronice utilizatorilor finali atât în zona urbană, cât și în zona rurală, având în acest sens încheiate contracte care stabilesc accesul pe stâlpii Electrica Muntenia Nord la tarife diferențiate în funcție de zona unde sunt amplasați aceștia – urban, rural sau rural izolat. De asemenea, reclamanta a precizat că 30% dintre circuitele rețelei sale de comunicații electronice deservește zona urbană, unde tariful stabilit prin contract este de 30 lei/stâlp/circuit/lună fără TVA, restul de 70% dintre circuite deservește zona rurală, unde tariful stabilit prin contract este de 30 lei/stâlp/circuit/lună fără TVA pentru zona rurală obișnuită și de 40, respectiv 30 lei/stâlp/circuit/lună, fără TVA, pentru rural izolat, noul tarif propus de Electrica Muntenia Nord fiind de 30 lei/stâlp/circuit/lună, fără TVA, pentru nivelul de joasă tensiune, indiferent de zona unde sunt amplasați stâlpii.

În ceea ce privește tarifele rezultate din Studiul, în formă neconfidențială, comunicat de către pârâtă reclamantei în cadrul ședinței din data de 14 martie 2018, Digital Catv, prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-9250/20.03.2018, a precizat că aceste tarife implică o creștere între 117% și 407% și este dificil să facă aprecieri cu privire la corectitudinea acestora. Reclamanta și-a motivat imposibilitatea pronunțării cu privire la corectitudinea tarifelor prezentate în Studiul pus la dispoziție de către pârâtă prin faptul că acest document prezintă doar metodologia generală de calcul al tarifelor, fără referiri concrete la modalitatea de aplicare a acestei metodologii și fără indicarea cifrelor efective. Totodată, reclamanta a susținut că din document nu rezultă date certe cu privire la costuri, investiții realizate sau planul de investiții în zonele în care are acces la infrastructura fizică deținută de pârâtă, sau dacă au fost avuți în vedere factori precum: caracteristici demografice, infrastructurile fizice existente, soluția tehnică utilizată pentru realizarea accesului sau tipologia rețelelor de comunicații electronice și echipamentele acestora care prezintă nevoi de amplasament diferit.

În cadrul ședinței din data de 16 aprilie 2018, reclamanta, având cuvântul în vederea susținerii capătului de cerere rămas în analiză, a precizat că solicită ANCOM emiterea unei decizii prin care să oblige pârâta să îi permită accesul la infrastructura pe care o deține în proprietate, administrare sau concesiune cu respectarea dispozițiilor art. 19 alin. (1) din Legea 159/2016, respectiv în condiții obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii. Pentru a se verifica respectarea acestor condiții, reclamanta a considerat că este necesar să se verifice de către Comisie dacă tariful unic propus de Electrica Muntenia Nord, în valoare de 30 lei/stâlp/circuit/lună fără TVA, ar trebui să includă, atât din punct de vedere economic cât și tehnic, toate tipurile de costuri pe care pârâta le-a avut în vedere la realizarea *Studiului* și care fundamentează majorarea tarifelor.

Având în vedere că, din cuprinsul Studiului, rezultă că tarifele pentru utilizarea stâlpilor au la bază investițiile și cheltuielile efective determinate de activitatea de mentenanță, așa cum sunt înregistrate în situațiile financiare ale pârâtei și raportate către Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), reclamanta a considerat necesar să solicite Comisiei să verifice aceste cheltuieli și investiții efectuate de către pârâtă, din contribuții proprii, în zonele în care Digital Catv are acces la infrastructura operatorului de rețea, dacă acestea justifică majorarea tarifului de acces, precum și dacă există un plan de investiții viitoare în aceste zone care vizează stâlpii de joasă tensiune. Reclamanta a precizat că solicitările sale sunt fundamentate pe dispozițiile art. 19 alin (2) din Legea nr. 159/2016, care prevăd că „*Tarifele de acces la infrastructura fizică vor asigura operatorului de rețea obligat să permită utilizarea infrastructurii fizice pe care o deține în proprietate, administrare sau concesiune posibilitatea de a-și recupera costurile, luând în considerare atât investițiile din contribuții proprii efectuate pentru realizarea infrastructurii fizice care face obiectul accesului, cât și cele suportate pentru*

furnizarea acestui acces, precum și impactul accesului solicitat asupra planului de afaceri al operatorului de rețea [...]”.

Totodată, reclamanta a subliniat că stabilirea și solicitarea de către Electrica Muntenia Nord a unui tarif unic și renunțarea la aplicarea unor tarife diferențiate în funcție de zonă - urban, rural, rural izolat - unde se află infrastructura la care se solicită acces, a determinat o creștere semnificativă și nejustificată a tarifului pentru anumite zone, în special pentru zona rurală, costurile aferente unei rețele în mediul rural fiind mai mari față de mediul urban, având în vedere că pentru cablarea unui client sunt necesari mai mulți stâlpi.

În cadrul aceleiași ședințe, reclamanta a reiterat susținerea din sesizare cu privire la faptul că, în zona geografică unde furnizează servicii de comunicații electronice prin intermediul rețelei publice instalate pe infrastructura pârâtei, nu se observă nicio investiție realizată de către Electrica Muntenia Nord cu privire la respectiva infrastructură. De asemenea, reclamanta a menționat că tariful achitat pe un stâlp ajunge să fie cu mult mai mare decât valoarea de $\times$ lei fără TVA, deoarece prețul este stabilit per circuit, iar pentru cablarea unui abonat sunt necesare cel puțin două circuite. În acest sens, Digital Catv a reiterat faptul că interpretarea diferită conferită de către părți noțiunii de circuit ca reprezentând un singur fir, în accepțiunea pârâtei, respectiv totalitatea firelor necesare pentru cablarea unui abonat, în accepțiunea reclamantei, constituie un alt aspect aflat în divergența părților și care generează achitarea de către reclamantă a unor tarife pe stâlp mult mai mari.

În drept, reclamanta și-a întemeiat cererea pe dispozițiile Legii nr. 159/2016⁷, ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 22/2009⁸ și ale Noului Cod Civil⁹.

III.B. Susținerile pârâtei

Prin răspunsul la sesizare, transmis prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-3641/05.02.2018, Electrica Muntenia Nord a solicitat Autorității respingerea acesteia ca neîntemeiată.

În susținerea solicitării sale, pârâta a invocat faptul că, în contextul legislativ determinat de intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr. 159/2016, a considerat necesară actualizarea tarifelor aferente accesului furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la infrastructura pe care Electrica Muntenia Nord o deține în proprietate, astfel încât acestea să fie stabilite pe principii economice corecte, având în vedere cel puțin aspectele cu privire la care au intervenit modificări față de momentul stabilirii tarifelor în anul 2002, respectiv al actualizării acestora în 2014. În acest sens, pârâta a precizat că a comandat unei firme prezente la nivel internațional realizarea unui „Studiu de piață și fundamentare tarife privind utilizarea stâlpilor de electricitate ca suport pentru infrastructura Tc și/sau CATV”(Studiu), care a fost efectuat cu luarea în considerare a unor principii economice concrete și a unor date reale, înregistrate în contabilitatea pârâtei, pentru a asigura o corectă fundamentare a noilor tarife de acces la infrastructura reprezentată de stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene. Totodată, pârâta a subliniat că tarifele rezultate ca urmare a efectuării Studiului au făcut obiectul negocierilor dintre părți, astfel cum reiese și din Procesul-verbal înregistrat la Electrica Muntenia Nord (Sucursala Buzău) cu nr. 23403/06.12.2017, document în care au fost consemnate și obiecțiile formulate de către reclamantă în sensul menținerii tarifului aferent zonei rurale izolate.

Învederând că rezultatele Studiului au determinat o ușoară creștere a tarifului perceput pentru instalarea rețelelor publice de comunicații electronice pe stâlpii destinați susținerii liniilor electrice aeriene de distribuție a energiei electrice la nivel de joasă tensiune în zona urbană și o creștere mai mare față de tariful perceput pentru zona rurală, Electrica Muntenia Nord a precizat că aceste tarife sunt transparente și corect fundamentate, motiv pentru care consideră

⁷ Art. 19 alin. (1), (2), (6) și (7), art. 23, art. 40 alin. (1) și (2)

⁸ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, aprobată prin Legea nr. 113/2010, cu modificările și completările ulterioare, dispozițiile art. 3 lit. e), art. 10 pct. 12

⁹ Noul Cod Civil (NCC) - art. 14 alin. (1) și (2), art. 1170, art. 1183 alin. (2)-(4)

că solicitarea reclamantei de a obliga pârâta la continuarea relațiilor contractuale prin menținerea vechilor tarife este neîntemeiată.

În cadrul ședinței din data de 16 aprilie 2018, în replică la susținerile reclamantei cu privire la faptul că stabilirea unui tarif unic a determinat o creștere semnificativă și nejustificată a tarifului pentru anumite zone, Electrica Muntenia Nord a precizat că, printre principiile stabilite de prevederile art. 19 din Legea nr. 159/2016 pe baza cărora se calculează tarifele de acces la infrastructura operatorului de rețea, nu există nicio precizare cu privire la stabilirea unui tarif diferențiat în funcție de zonă. De asemenea, pârâta a menționat că tariful este fundamentat pe baze economice, astfel cum prevăd și dispozițiile Legii nr. 159/2016, iar cheltuielile luate în calcul la stabilirea acestuia sunt cele privind înlocuirea, mentenanța și investițiile aferente stâlpilor. Aceste cheltuieli sunt transparente și recunoscute de ANRE.

Totodată, Electrica Muntenia Nord a precizat că tariful propus nu diferă cu mult față de tarifele practicate anterior, creșterea fiind nesemnificativă, iar diferența dintre cele două este determinată de faptul că, pentru a nu intra în contradicție cu prevederile Legii nr. 159/2016, care obligă operatorul de rețea să acorde accesul la infrastructura sa în condiții nediscriminatorii, s-a renunțat la discounturile procentuale oferite până în prezent și s-a stabilit un tarif unic la nivel de filială, nu la nivel de operator sau zonă. Pârâta a mai precizat că diferența de tarife aplicată anterior era inechitabilă, costurile aferente unui stâlp aflat în mediul rural fiind chiar mai mari decât cele aferente unui stâlp din mediul urban.

Față de susținerile reclamantei privind lipsa unor investiții în infrastructura folosită de către furnizor pentru instalarea rețelelor publice de comunicații electronice, în zona în care acesta deține rețeaua, Electrica Muntenia Nord a precizat că investițiile efectuate cu stâlpii se împart pe toată zona de distribuție și nu numai pe zona în care se face investiția, prin urmare, în momentul în care se vor efectua investiții și în zona în care reclamanta deține rețeaua, prețul de acces va rămâne nemodificat.

IV. Opinia Comisiei

IV.A. Competența ANCOM

Potrivit dispozițiilor art. 19 alin. (7) din Legea nr. 159/2016, *„În situația în care părțile unui contract de exercitare a dreptului de acces la infrastructura fizică a operatorilor de rețea nu ajung la un acord cu privire la modificarea clauzelor contractuale privind modalitățile și condițiile, inclusiv cele tarifare, în care se realizează accesul la infrastructura fizică deținută în proprietate, administrare sau concesiune de către operatorii de rețea sau dacă operatorul de rețea împiedică executarea lucrărilor de acces, oricare dintre acestea poate sesiza ANCOM în vederea soluționării litigiului în conformitate cu prevederile cap. V”.*

Totodată, prevederile art. 36-39 din Legea nr. 159/2016 stabilesc că ANCOM are competența să soluționeze, printre altele, litigiile din domeniul infrastructurii, apărute în condițiile art. 19 alin. (7) din același act normativ. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 36 alin. (1) din același act normativ, *„Litigiile apărute între operatorii de rețea și furnizorii de rețele publice de comunicații electronice în condițiile art. 19 alin. (6) și (7), art. 20 alin. (6), art. 22 alin. (5), art. 27 alin. (8) și art. 28 alin. (2), precum și litigiile apărute între persoanele care dețin cu orice titlu o infrastructură fizică instalată în interiorul unei clădiri și furnizorii de rețele publice de comunicații electronice în condițiile art. 24 alin. (2) și (3) se soluționează conform prezentului capitol.”*, iar, potrivit art. 38 alin. (1) lit. a) și alin. (2), *„(1) Litigiile prevăzute de prezenta lege vor fi soluționate prin decizie a președintelui ANCOM în termen de cel mult: a) 4 luni de la data sesizării, în cazul litigiilor apărute în condițiile art. 19 alin. (6) și (7);*

[...]

(2) În situații excepționale în care, în funcție de complexitatea litigiului, un termen mai lung este necesar pentru buna soluționare a cauzei, termenele prevăzute la alin. (1) pot fi prelungite prin decizie a președintelui ANCOM.”

Având în vedere că, din analiza acestor dispoziții legale, rezultă că ANCOM are calitatea de organ administrativ-jurisdicțional specializat în soluționarea litigiilor dintre operatorii de rețea și furnizorii de rețele publice de comunicații electronice, apărute în legătură cu obligațiile ce le revin conform prevederilor Legii nr. 159/2016, printre care cele cu privire la modificarea clauzelor contractuale privind modalitățile și condițiile, inclusiv cele tarifare, în care se realizează accesul la infrastructura fizică deținută în proprietate, administrare sau concesiune de operatorii de rețea, dar și faptul că, prin intermediul capătului de cerere rămas în analiză pe fond, respectiv primul capăt al sesizării, Digital Catv a solicitat ANCOM să se pronunțe cu privire la eventuala nerespectare a dispozițiilor art. 19 alin. (7) din Legea nr. 159/2016, rezultă că ANCOM este competentă să soluționeze prezentul litigiu.

IV.B. Considerații generale

Având în vedere că, în conformitate cu susținerile scrise și orale ale părților, prezentul litigiu a fost determinat de divergențele dintre acestea cu privire la modificarea clauzelor contractuale, dar și faptul că reclamanta și-a întemeiat sesizarea pe dispozițiile art. 19 alin. (6) și (7) din Legea nr. 159/2016, Comisia apreciază necesare unele clarificări cu privire la cadrul legal aplicabil. Astfel, Comisia subliniază că posibilitatea părților unui raport contractual al cărui obiect îl constituie dreptul de acces la infrastructura fizică a unui operator de rețea de a se adresa Autorității, atunci când acestea nu ajung la un acord cu privire la modificarea clauzelor contractuale, inclusiv a celor referitoare la tarife, este reglementată de dispozițiile art. 19 alin. (7) din Legea nr. 159/2016.

Totodată, având în vedere că soluționarea pe fond a capătului de cerere care face obiectul prezentului litigiu presupune, printre altele, analiza condițiilor tarifare aplicabile obligației de acces la infrastructură, Comisia precizează că, în acest sens, se va raporta la dispozițiile legale ale art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, care reglementează cerințele pe care ar trebui să le îndeplinească tariful de acces, astfel: *„Art. 19 -(2) Tarifele de acces la infrastructura fizică vor asigura operatorului de rețea obligat să permită utilizarea infrastructurii fizice pe care o deține în proprietate, administrare sau concesiune posibilitatea de a-și recupera costurile, luând în considerare atât investițiile din contribuții proprii efectuate pentru realizarea infrastructurii fizice care face obiectul accesului, cât și cele suportate pentru furnizarea acestui acces, precum și impactul accesului solicitat asupra planului de afaceri al operatorului de rețea, în special în ceea ce privește investițiile ce vor avea ca obiect infrastructura fizică la care se solicită accesul. La stabilirea tarifelor de acces se vor avea în vedere și îmbunătățirile aduse infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice, în măsura în care aceste îmbunătățiri profită și operatorului de rețea.”*

De asemenea, Comisia subliniază că, la nivelul Uniunii Europene, regimul juridic privind utilizarea eficientă a infrastructurii fizice din perspectiva instalării de rețele de comunicații electronice de mare viteză a fost reglementat prin prevederile Directivei 2014/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind măsuri de reducere a costului instalării rețelilor de comunicații electronice de mare viteză (denumită în continuare Directiva 2014/61/UE). Astfel, prin prevederile art. 3 alin. (2) din directiva menționată a fost stabilită obligația operatorilor de rețea de a acorda acces la infrastructura fizică deținută în vederea instalării de rețele de comunicații electronice. Scopul avut în vedere de legiuitorul european prin impunerea acestei obligații a fost acela al eliminării ineficiențelor care afectează procesul de extindere a rețelilor de comunicații electronice, astfel cum rezultă din recitalul 8 al Directivei 2014/61/UE, potrivit căruia *„O mare parte a costurilor respective poate fi atribuită ineficiențelor din procesul de extindere, legate de utilizarea infrastructurilor pasive existente (cum ar fi conductele, țevile, gurile de vizitare, cabinetele, stâlpii, pilonii, instalațiile de antenă, turnurile și alte construcții de sprijin), blocajelor legate de coordonarea lucrărilor de construcții civile, procedurilor administrative greoaie de acordare a autorizațiilor și blocajelor legate de instalarea rețelilor la interior, dificultăți care atrag obstacole financiare importante, în special în zonele rurale.”* Pentru atingerea acestui scop, legiuitorul european a apreciat, așa cum reiese din recitalul 13 al

Directivei 2014/61/UE, că „Pentru operatorii de rețele de comunicații electronice, în special pentru cei noi, reutilizarea infrastructurii fizice existente [...], poate fi semnificativ mai eficace în vederea extinderii rețelilor de comunicații electronice, în special în zone în care nu este disponibilă nicio rețea de comunicații electronice adecvată sau atunci când construirea unei noi infrastructuri fizice nu ar fi viabilă din punct de vedere economic. [...] Prin urmare, prezenta directivă ar trebui să se aplice nu doar furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice, ci oricărui proprietar sau titular de drepturi de utilizare, în acest caz fără a aduce atingere drepturilor de proprietate ale terților, a unor infrastructuri fizice generalizate și extinse, adecvate pentru a găzdui elemente ale rețelilor de comunicații electronice, cum ar fi rețelele fizice de furnizare a energiei electrice, a gazului și a apei, sistemele de canalizare și de drenare, precum și energia termică și serviciile de transport.”

În vederea evitării manifestării unor comportamente abuzive, atât legiuitorul european, cât și cel național, prin intermediul actului normativ de transpunere a Directivei 2014/61/UE, respectiv prin dispozițiile Legii nr. 159/2016, au prevăzut o serie de elemente care să fie incluse în cererea de acces formulată de către un furnizor de rețele publice de comunicații electronice pentru a activa obligația operatorului de rețea de a acorda acces la infrastructura sa, dar și condițiile ce trebuie respectate de către acesta din urmă pentru o executare corespunzătoare a obligației de acces.

În continuare, anterior analizei pe fond a sesizării, Comisia apreciază utilă învederarea poziției Autorității cu privire la interpretarea și aplicarea cadrului legal care reglementează obligația de acordare a accesului la infrastructură și condițiile de executare a acesteia, inclusiv cele privind stabilirea tarifului aplicabil pentru accesul la infrastructură. În acest sens, Comisia subliniază că, în opinia sa, impunerea acestei obligații în sarcina operatorului de rețea reprezintă o restrângere a principiului libertății contractuale, exprimată juridic ca libertatea oricărei părți de a încheia sau nu un contract, deoarece un operator de rețea nu are dreptul, cu excepția cazurilor stabilite expres de legiuitor, să refuze *de plano* o solicitare privind acordarea accesului la infrastructura sa fizică și, implicit, încheierea unui contract în acest sens. Comisia arată că, atâta timp cât nu este incident unul dintre cazurile de refuz prevăzute expres și exhaustiv de dispozițiile art. 19 alin. (4) din Legea nr. 159/2016, operatorul de rețea este obligat să permită accesul la infrastructura fizică pe care o deține oricărui furnizor care solicită, în conformitate cu prevederile legale, accesul în vederea construirii, instalării, întreținerii, înlocuirii sau mutării unor elemente ale rețelilor publice de comunicații electronice. Totodată, Comisia subliniază că, deși dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016 stabilesc în mod expres dreptul operatorului de rețea de a-și recupera costurile, cu toate acestea, prin reglementarea elementelor de care trebuie să țină cont operatorul de rețea în recuperarea costurilor, aceste dispoziții instituie în același timp și o limitare a principiului libertății contractuale, operatorul de rețea fiind ținut ca în stabilirea tarifului de acces să ia în considerare doar costurile care se încadrează în cerințele acestor dispoziții.

Prin urmare, pentru a respecta obligația de acordare a accesului la infrastructura fizică deținută cu orice titlu, operatorul de rețea trebuie să acorde tuturor furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice accesul a) în condiții obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii și b) pentru un tarif care să-i permită recuperarea costurilor cu luarea în considerare a: i) investițiilor din contribuții proprii efectuate pentru realizarea infrastructurii fizice care face obiectul accesului, cât și a celor suportate pentru furnizarea acestui acces; ii) impactului accesului solicitat asupra planului de afaceri al operatorului de rețea, în special cu privire la investițiile ce vor avea ca obiect infrastructura fizică la care se solicită accesul; iii) îmbunătățirilor aduse infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice, în măsura în care aceste îmbunătățiri profită și operatorului de rețea.

De asemenea, în ceea ce privește stabilirea unor principii și metodologii care să fie luate în considerare în stabilirea costurilor ce pot fi recuperate prin intermediul tarifului de acces la infrastructură, Comisia apreciază necesară utilizarea unor principii și metodologii conforme cu practica europeană, respectiv a **principiilor cauzalității costurilor, obiectivității și proporționalității**, după cum urmează:

a) *principiul cauzalității*, conform căruia costurile sunt alocate direct sau indirect pe servicii, în funcție de inductorii care determină generarea respectivelor costuri. Astfel, dacă un singur serviciu se află la originea unui anumit cost, aplicarea principiului cauzalității conduce la alocarea directă a întregului cost pe serviciul care l-a determinat. Însă, dacă mai multe servicii sunt la originea unui anumit cost, aplicarea principiului cauzalității conduce la alocarea costului respectiv pe servicii, proporțional cu consumul elementului, de exemplu, în cazul accesului la infrastructură, prin determinarea unor factori de utilizare a elementelor de infrastructură fizică de către diferitele servicii. Acolo unde există mai multe posibilități de măsurare a consumului elementului, modelul ar trebui să utilizeze unitatea de măsură cea mai pertinentă posibil din punctul de vedere al utilizării elementului;

b) *principiul obiectivității*, conform căruia alocarea și repartizarea costurilor este obiectivă și nu urmărește obținerea de beneficii pentru operator sau pentru un terț, pentru un produs, un serviciu sau pentru un element al infrastructurii fizice;

c) *principiul proporționalității* presupune îndeplinirea a două criterii: adecvare și necesitate. Adecvarea presupune ca mijloacele să fie potrivite pentru atingerea obiectivelor legitime propuse, iar necesitatea are în vedere caracterul indispensabil al soluțiilor adoptate pentru atingerea acestor scopuri. Respectarea principiului proporționalității înseamnă asigurarea corelației între necesitate, obiectul contractului și cerințele solicitate, așa încât fiecare beneficiar să poată obține serviciile și resursele de care are nevoie atunci când solicită accesul.

Comisia subliniază că dispozițiile legale menționate anterior, precum și modalitatea de interpretare a acestora, se aplică în mod corespunzător și în situația în care între părți există deja un raport contractual. Astfel, Comisia arată că, atunci când, pe parcursul executării acordului de acces, părțile intenționează să modifice clauze care vizează condițiile de acordare a accesului, inclusiv cele privitoare la tarife, astfel cum este situația de fapt și în prezentul litigiu, discuțiile dintre părți trebuie să țină cont de limitările impuse de lege în ceea ce privește libertatea contractuală a acestora, așa cum au fost prezentate mai sus.

V. Fondul

În scopul soluționării litigiului, Comisia a luat în considerare susținerile părților formulate atât prin sesizare și răspunsul la sesizare, cât și în cadrul întâlnirilor din fața ANCOM. De asemenea, Comisia a avut în vedere materialul probator depus de către părți la dosarul cauzei în vederea susținerii pretențiilor acestora, dar și informațiile furnizate pe parcursul dezbaterilor ca urmare a solicitărilor punctuale formulate de către Comisie.

De asemenea, în ceea ce privește situația de fapt care a generat prezentul litigiu, Comisia a reținut faptul că, în cursul lunii noiembrie 2017, Electrica Muntenia Nord a notificat reclamanta cu privire la intenția sa de a modifica tarifele percepute pentru accesul la infrastructura fizică constând în stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene (LEA), tarife stabilite de către părți prin contractele cu nr. R101741/01.03.2015¹⁰ și nr. R101999/31.03.2010¹¹. Prin notificarea cu nr. 18027/15.11.2017, Electrica Muntenia Nord (Sucursala Brăila) a adus la cunoștința societății Digital Catv că la nivelul grupului Electrica a fost finalizat un studiu care a avut ca scop fundamentarea pe baze economice a tarifelor privind utilizarea stâlpilor de electricitate ca suport pentru instalarea rețelelor publice de comunicații electronice. Ca urmare a acestui studiu, tarifele exprimate în lei/stâlp/circuit, aplicabile pentru instalarea rețelelor publice de comunicații electronice pe stâlpii care susțin liniile electrice aeriene au fost stabilite ținând cont de nivelul de tipul liniei de joasă, medie sau înaltă tensiune pe care se instalează rețelele publice de comunicații electronice, fără să ia în considerare zona - rural izolat, rural obișnuit sau urban - unde sunt amplasați stâlpi la care se oferă accesul.

¹⁰ Privind utilizarea temporară a stâlpilor liniilor electrice aeriene ca suport pentru rețele de date CATV/FO

¹¹ Privind utilizarea temporară a stâlpilor liniilor electrice aeriene de distribuție de joasă tensiune (LEA JT) ca suport pentru rețelele de comunicații (CATV, telefonie fixă, internet, transmisii date)

Totodată, Electrica Muntenia Nord a invitat societatea Digital Catv la o întâlnire în data de 20 noiembrie 2017 în vederea negocierii condițiilor contractuale și a tarifelor aferente utilizării temporare a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene situați pe raza județului Brăila.

O notificare similară¹² a fost transmisă de către Electrica Muntenia Nord (Sucursala Buzău) tuturor furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice, care aveau încheiate contracte de utilizare a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene aflați pe raza județului Buzău (inclusiv Digital Catv), aceștia fiind invitați la data de 5 decembrie 2017 la o întâlnire în vederea negocierii clauzelor contractuale.

Ca urmare a invitațiilor adresate de către Electrica Muntenia Nord (Sucursalele Brăila și Buzău), părțile s-au întâlnit în datele de 20 noiembrie 2017 și 6 decembrie 2017, astfel cum rezultă din procesele-verbale¹³ ale întâlnirilor depuse la dosarul cauzei. Ulterior, prin adresa cu nr. 865/12.12.2017, depusă la dosarul cauzei, Electrica Muntenia Nord (Sucursala Buzău) a înaintat Digital Catv două propuneri referitoare la modalitatea de aplicare a noilor tarife și de reglementare a relației contractuale. În acest sens, pârâta i-a propus reclamantei fie să rezilieze contractul existent și să încheie un nou contract de la data de 01 ianuarie 2018, fie să încheie un act adițional la contractul existent care să prevadă că, începând cu 01 ianuarie 2018 și până la expirarea perioadei contractuale, se vor aplica noile tarife.

Prin adresa cu nr. 882/20.12.2017, depusă la dosar, Digital Catv a răspuns propunerii contractuale formulate de către Electrica Muntenia Nord (Sucursala Brăila), precizând că nu este de acord cu tarifele propuse, deoarece, în opinia sa, nu sunt justificate și nu sunt conforme cu cerințele legale. În acest sens, reclamanta, prin adresa indicată anterior, a menționat că majorarea tarifului cu 407% (de la $\times$ ron/stâlp/circuit la $\times$ ron/stâlp/circuit) și aplicarea acestuia nediferențiată în funcție de zona (rural/urban) unde sunt amplasați stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene, pe care sunt instalate rețelele de comunicații electronice, nu țin cont de o multitudine de factori cum ar fi caracteristicile demografice, poziționarea imobilelor, infrastructurile fizice, soluția tehnică sau tipologia rețelelor de comunicații electronice. Totodată, Digital Catv a formulat o serie de obiecții cu privire la propunerile de modificare a clauzelor contractuale referitoare la durata contractului și la quantumul daunelor interese aplicabile în cazul neexecutării obligației de inscripționare.

Capătul de cerere privind obligarea Electrica Muntenia Nord ca, până la momentul stabilirii de către ANCOM a tarifelor orientative conform prevederilor art. 23 din Legea nr. 159/2016, să permită Digital Catv în continuare accesul la infrastructura fizică (stâlpii care susțin liniile electrice aeriene de joasă sau medie tensiune) pe care o deține în proprietate, administrare sau concesiune, în condiții obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii, la tarifele în vigoare în prezent, la data formulării prezentei cereri.

În vederea soluționării pe fond a acestui capăt de cerere, Comisia, având în vedere susținerile reclamantei potrivit cărora, pentru a beneficia în continuare de accesul la infrastructura fizică a Electrica Muntenia Nord, Digital Catv ar trebui să achite tarifele stabilite contractual de către părți, deoarece noile tarife solicitate de către pârâtă, astfel cum au rezultat din *Studiul*¹⁴, nu respectă cerințele legale, urmează să analizeze modalitatea în care tarifele aflate în divergența părților respectă dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016. În acest sens, având în vedere că modalitatea de interpretare și aplicare a prevederilor art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016 a generat prezentul litigiu și, în esență, reprezintă cauza atât a solicitării Digital Catv de obligare a pârâtei la aplicarea în continuare a tarifelor prevăzute în contractele încheiate de către părți, cât și a demersului Electrica Muntenia Nord de modificare a tarifelor aplicabile pentru accesul la infrastructura sa fizică, Comisia va realiza, prin raportare la dispozițiile legale menționate, o **analiză a structurii și modalității de stabilire a tarifelor**

¹² Adresa depusă la dosar cu nr. 802/21.11.2017

¹³ Procesul-verbal nr. 18270/20.11.2017 și nr. 23043/06.12.2017

¹⁴ realizat de PricewaterhouseCoopers Management Consultants S.R.L.

de acces solicitate de către Electrica Muntenia Nord urmând ca, în funcție de rezultatul acesteia, să se pronunțe cu privire la cererea reclamantei.

Astfel, în considerarea aspectelor prezentate anterior, dar și a dispozițiilor art. 36 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, potrivit căreia „(2) În situația în care, în cadrul unui litigiu, ANCOM impune părților aplicarea unor tarife, stabilirea acestora se realizează cu respectarea, în mod corespunzător, a prevederilor art. 19 alin. (2)”, analiza Comisiei în ceea ce privește **metodologia de stabilire a tarifelor pe baza categoriilor de costuri realizate de către operatorul de rețea** va viza:

A. Identificarea costurilor asociate furnizării serviciului de acces la infrastructura fizică a operatorului de rețea, luând în considerare atât investițiile din contribuții proprii efectuate pentru realizarea infrastructurii fizice care face obiectul accesului, cât și cheltuielile suportate pentru furnizarea acestui acces;

B. Considerarea impactului accesului solicitat asupra planului de afaceri al operatorului de rețea;

C. Considerarea îmbunătățirilor aduse infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele de comunicații electronice și măsura în care acestea profită și operatorului de rețea.

În plus, având în vedere că infrastructura fizică deținută de către Electrica Muntenia Nord reprezentată de stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene de joasă, medie și înaltă tensiune, utilizați ca suport pentru instalarea rețelelor de comunicații electronice, este destinată și exploatată în principal pentru furnizarea serviciului de distribuție a energiei electrice, activitate care face obiectul reglementărilor ANRE, în soluționarea prezentei cauze, respectiv în realizarea analizei menționate anterior, Comisia se va raporta și la reglementările din legislația specială din domeniul energiei. În acest sens, Comisia va avea în vedere și dispozițiile Ordinului președintelui ANRE nr. 72/2013 privind Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice (în continuare Ordinul nr. 72/2013), în vigoare la data stabilirii tarifelor de către Electrica Muntenia Nord, precum și ale Ordinului președintelui ANRE nr. 169/2018 privind Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, cu modificările și completările ulterioare (în continuare Ordinul nr. 169/2018). De asemenea, Comisia va lua în considerare și informațiile¹⁵ transmise de către ANRE prin adresa¹⁶ înregistrată la ANCOM cu nr. SC-8158/14.03.2019 cu privire la corectitudinea datelor invocate de către pârâtă în prezentul litigiu.

Având în vedere că prezentul litigiu a fost generat de faptul că reclamanta a considerat tariful solicitat de către Electrica Muntenia Nord ca fiind neconform cu cerințele legale, deoarece, în opinia Digital Catv, *Studiul* în baza căruia a fost stabilit acest tarif nu conține o fundamentare care să justifice în mod real necesitatea creșterii sale, Comisia precizează că, în cadrul procesului de evaluare a tarifelor aplicabile în relația dintre părțile prezentului litigiu și a categoriilor de costuri realizate de către operatorul de rețea, va analiza dacă tarifele și metodologia de stabilire a acestora, utilizată în *Studiu*, respectă dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016 coroborate cu prevederile aplicabile din domeniul energiei.

În acest sens, Comisia a reținut susținerile formulate de către Electrica Muntenia Nord în răspunsul la sesizare, potrivit căreia demersul pârâtei privind realizarea unui studiu a fost determinat de intrarea în vigoare a dispozițiilor Legii nr. 159/2016, fapt ce a presupus, în opinia pârâtei, necesitatea actualizării fundamentării tarifelor prevăzute contractual, astfel încât acestea să corespundă unor principii economice concrete și să țină seama de cel puțin următoarele aspecte: - specificul rețelelor de distribuție a energiei electrice (configurație, nivel de investiții, cheltuieli înregistrate de mentenanță); - legislația aferentă distribuției de energie electrică; - posibilitatea de recuperare a cheltuielilor operatorului de distribuție, generate de existența rețelelor de comunicații electronice pe stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene, conform prevederilor legale specifice. Totodată, pârâta a precizat că, în vederea stabilirii

¹⁵ solicitate prin adresa ANCOM cu nr. SC-DJ-4799/12.02.2019

¹⁶ cu nr. 12669/13.03.2019

tarifelor aplicabile pentru acordarea accesului la infrastructura fizică deținută de cele trei companii din cadrul grupului Electrica, respectiv Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Muntenia Nord S.A., Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Transilvania Sud S.A. și Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Transilvania Nord S.A., a fost contractată în acest scop compania PricewaterhouseCoopers Management Consultants S.R.L. (denumită în continuare „PwC”) pentru realizarea unui studiu¹⁷.

Din analiza *Studiului*, Comisia constată că acesta prezintă metodologia elaborată de către PwC pentru calculul tarifelor de acces la infrastructura deținută de Electrica Muntenia Nord, precum și iterațiile efectuate pentru repartizarea costurilor pe activități în scopul determinării tarifelor de acces la stâlpi. Metoda utilizată pentru calcularea tarifelor de închiriere se bazează pe alocarea costurilor, pe baza unor factori determinanți, între furnizorul de rețele publice de comunicații electronice și operatorul de rețea. Astfel, modelul de calculație a costurilor utilizat în *Studiu* pornește de la cheltuielile înregistrate de către pârâtă în contabilitate, pentru ca în etapa ulterioară anumite cheltuieli să fie distribuite serviciului de închiriere a stâlpilor și incluse în categoria costurilor eligibile pentru stabilirea tarifului (utilizându-se diverse iterații și chei de alocare-factori determinanți).

Potrivit metodologiei, costurile incrementale cauzate de rețelele publice de comunicații electronice sunt cuantificate și alocate acestora. Costurile comune (care includ costuri incrementale necuantificabile cauzate de rețelele publice de comunicații electronice, investiția în stâlpii închiriați, cheltuielile de mentenanță și exploatare aferente stâlpilor închiriați) sunt alocate între operatorul de rețea și furnizorul de rețele publice de comunicații electronice pe baza unei chei de alocare (determinată pe baza numărului de circuite de linii electrice aeriene și de rețele de comunicații).

Deși metodologia utilizată în fundamentarea acestor tarife (de tip „*Top Down*”¹⁸) are ca punct de plecare cerințele Legii nr. 159/2016 privind elementele de cost care pot fi recuperate prin intermediul tarifului de acces, Comisia a apreciat că este necesară reevaluarea anumitor ajustări realizate de către consultant asupra datelor utilizate în modelul de cost (preluate din situațiile financiar-contabile ale pârâtei), precum și refacerea anumitor calcule din model cu luarea în considerare doar a datelor pe deplin justificate prin raportare la dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, astfel încât rezultatele modelului să fie obiective și să fie evitată o dublă recuperare a costurilor.

În acest sens, Comisia a efectuat o serie de analize, urmărind și corelarea datelor folosite în modelul din cadrul Studiului (datele de intrare) cu datele puse la dispoziția ANRE de către Electrica Muntenia Nord, în conformitate cu cerințele din legislația specială în domeniul distribuției de energie electrică, aflate la dosarul cauzei, astfel încât să se asigure respectarea principiului obiectivității în cadrul modelului.

Comisia a reținut că, potrivit dispozițiilor Ordinului nr. 72/2013, operatorii de distribuție a energiei electrice au obligația să transmită ANRE datele privind veniturile și costurile într-un format reglementat (machetă), în vederea verificării de către această autoritate a conformității cu cerințele actului normativ. O astfel de machetă este *Macheta D1. Costuri și venituri* care prezintă ANRE veniturile și costurile anuale ale Electrica Muntenia Nord, pentru fiecare activitate reglementată/nereglementată.

De asemenea, în analizele efectuate de către Comisie au fost avute în vedere atât informațiile transmise ANCOM de către ANRE prin adresa invocată mai sus, cât și informațiile transmise¹⁹ de către Electrica Muntenia Nord ca urmare a solicitărilor formulate de către Comisie.²⁰

¹⁷ Depus la dosarul cauzei în varianta publică, prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-6637/27.02.2018, precum și în variantă confidențială, transmisă prin adresa Electrica Muntenia Nord nr. 798/09.03. 2018, aflată doar la dispoziția Comisiei

¹⁸ „Top-down” - model de calculație a costurilor care pornește de la un total de cheltuieli (înregistrate efectiv în situațiile financiar-contabile și prevăzute a se realiza), prin repartizarea acestora pe activități și servicii în baza unor chei de alocare.

¹⁹ Prin adresele înregistrate la ANCOM cu nr. SC-9876/26.03.2018 și nr. SC-14900/08.05.2018

²⁰ Prin adresele cu nr. SC-DJ-9194/20.03.2018 și nr. SC-DJ-13820/27.04.2018.

Din analiza acestor informații, Comisia a constatat că datele utilizate în modelul de calcul din *Studiu* au drept sursă datele înregistrate de către pârâtă în contabilitate, înregistrări realizate în conformitate cu *Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice*, reglementată prin Ordinul nr. 72/2013. Potrivit acestei Metodologii, operatorii de distribuție a energiei electrice au obligația să organizeze și să țină situații contabile separate pentru activitățile reglementate și pentru cele nereglementate, permițând cunoașterea detaliată a elementelor de venit și cost. Însă, pentru a stabili corectitudinea calculului tarifului, Comisia a analizat și modalitatea în care aceste date extrase din înregistrările contabile au fost prelucrate în cuprinsul Studiului, reținând următoarele:

- metodologia pe baza căreia PwC a realizat modelul de cost pentru stabilirea tarifelor de închiriere a stâlpilor de susținere a liniilor de distribuție a energiei electrice, nu ține cont de datele înregistrate separat pe activități reglementate/nereglementate, așa cum sunt prezentate acestea în Macheta „D1. Costuri și venituri”, ci utilizează datele brute din situațiile financiar-contabile aferente anilor 2014, 2015 și 2016, pe care le ajustează pe baza anumitor considerente.
- întrucât activitatea de închiriere a stâlpilor destinați susținerii liniilor electrice aeriene nu este o activitate reglementată de către ANRE, datele privind costurile pentru aceste activități sunt înregistrate în contabilitatea pârâtei la nivel agregat, utilizând drept centre de cost mijloace fixe de tip *linie electrică aeriană* („LEA”), pe nivele de tensiune (ÎT, MT, JT). Acest nivel de agregare nu permite identificarea costurilor atribuibile în mod direct stâlpului ca element de infrastructură generator de costuri pentru activitatea de închiriere a stâlpilor, câtă vreme elementul (înregistrat ca mijloc fix) „linie electrică aeriană” conține atât stâlpul propriu-zis, cât și fundația stâlpului, priza de pământ, coronamentul, conductoarele și are ca unitate de măsură „km/linie”. În plus, trebuie precizat că, potrivit informațiilor prezentate, pe o linie electrică aeriană, numărul de stâlpi nu este constant pe unitatea de măsură considerată (km/linie), fiind influențat de condițiile specifice de relief și/sau schimbările de direcție.

În continuare, Comisia **va analiza modalitatea în care fiecare element de cost, pe care operatorul de rețea este îndreptățit, potrivit dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, să-l recupereze prin intermediul tarifului perceput** pentru acordarea accesului la infrastructura deținută, a fost luat în considerare în modelul de cost utilizat în cuprinsului *Studiului* pentru fundamentarea tarifului solicitat de către Electrica Muntenia Nord. Totodată, Comisia va analiza **în ce măsură modalitatea de calcul din metodologia PwC poate fi luată în considerare pentru stabilirea tarifului așa cum a fost propusă de consultant sau necesită ajustări** în raport cu aspectele care vor fi detaliate mai jos.

A. Identificarea costurilor asociate furnizării serviciului de acces la infrastructura fizică, luând în considerare atât investițiile din contribuții proprii, efectuate pentru realizarea infrastructurii fizice care face obiectul accesului, cât și cheltuielile suportate pentru furnizarea acestui acces.

În ceea ce privește costurile asociate furnizării serviciului de acces la infrastructura fizică, Comisia învederează că aceste costuri includ pe de o parte **costurile cu investițiile** în infrastructură, ale căror valori pot fi identificate din înregistrările contabile sub forma de „amortizare liniară” a activelor (parte de infrastructură a liniilor electrice), iar pe de altă parte **costurile de operare și mentenanță** aferente infrastructurii la care se solicită accesul. De asemenea, având în vedere că, în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 72/2013, în amortizarea reglementată a activelor, pe lângă amortizarea mijloacelor fixe existente, trebuie inclusă și amortizarea mijloacelor prognozate a fi puse în funcțiune în perioada următoare, pe baza unor planuri de investiții întocmite de operatorul de distribuție a energiei electrice și aprobate de către ANRE, pentru întreaga perioadă de reglementare, Comisia va avea în vedere

și **costurile de reconstruire sau modernizare** a infrastructurii care face obiectul contractelor de acces.

Totodată, din perspectiva costurilor cu investițiile, Comisia subliniază că relevante sunt și dispozițiile art. 63 alin. (1) din Ordinul nr. 169/2018, care reglementează tipurile de cheltuieli care pot fi incluse în categoria cheltuielilor cu investițiile. Astfel, în conformitate cu prevederile legale invocate *„În categoria investițiilor se includ cheltuielile efectuate pentru realizarea de noi mijloace fixe, precum și pentru reconstruirea, modernizarea și re tehnologizarea celor existente, care se execută pe bază de documentație specifică: studii de fezabilitate, proiecte tehnice etc.”*

1. Costurile cu investițiile în infrastructură

Din interpretarea prevederilor Ordinului nr. 72/2013, coroborată cu modalitatea de aplicare a acestor prevederi, astfel cum a fost aceasta expusă de către ANRE în răspunsul înregistrat la ANCOM cu nr. SC-8158/14.03.2019²¹, reiese că atât costurile istorice cu investițiile reflectate în amortizarea contabilă, cât și cele prognozate pentru următoarea perioadă de reglementare sunt alocate integral serviciului de distribuție a energiei electrice, prin urmare, recuperarea acestora se face integral din tarifele aferente acestui serviciu.

În ceea ce privește metodologia elaborată de PwC, Comisia observă că, deși într-o primă iterație, din valoarea extrasă din contabilitate a cheltuielilor de exploatare directe este eliminată amortizarea activelor direct alocate serviciilor/activităților prestate de către pârâtă (parte a *„Bazei de active reglementate”*, recunoscute de ANRE), într-o iterație ulterioară este introdus în calcul un **cost de înlocuire** a stâlpilor, rezultat din repartizarea unor cheltuieli estimate de înlocuire a stâlpilor, pe activități, ca amortizare a investițiilor viitoare în rețelele de distribuție a energiei electrice. Astfel, pentru a include costurile cu investițiile în tariful de acces, consultantul (PwC) **a considerat adecvată utilizarea unui cost de înlocuire a stâlpului** al cărui quantum Comisia constată că nu se raportează la valoarea amortizării înregistrate în contabilitate pentru liniile electrice aeriene, raportată la numărul de stâlpi. Acest cost reprezintă practic, așa cum se afirmă în cuprinsul *Studiului „costul curent de construcție al elementelor comune aferente unui stâlp (stâlpul în sine cu fundație și priză de pământ; nu s-au luat în calcul elementele care nu sunt comune, respectiv conductorii și izolatorii)”*, raportat la o durată de viață utilă de 40 ani (durată de funcționare minimă reglementată în Anexa nr. 2 la Ordinul nr.72/2013), rezultând amortizarea anuală a unui stâlp nou pus în funcțiune, care a fost inclusă în quantumul tarifului de acces la stâlpi.

Recuperarea, din activitatea de închiriere a stâlpilor deținuți de către pârâtă, a costurilor cu investițiile în infrastructură, ca urmare a introducerii acestora (așa cum au fost estimate în metodologia furnizată de PwC) în tariful de acces la stâlpi, a făcut obiectul divergențelor părților, existând opinii contradictorii cu privire la **realizarea efectivă de către Electrica Muntenia Nord a unor asemenea cheltuieli**. Astfel, față de considerentele expuse în Studiul privind oportunitatea includerii unui asemenea cost de înlocuire în tariful de acces la infrastructură, reclamanta a învederat, în cadrul ședinței din 16.04.2018²², faptul că în zona geografică unde furnizează servicii de comunicații electronice prin intermediul rețelei publice instalate pe infrastructura pârâtei, **„nu se observă nicio investiție realizată de către Electrica Muntenia Nord cu privire la respectiva infrastructură” (s.n).**

În replică, pârâta a precizat că nu este obligată să investească într-un activ care are o durată de viață de 40 de ani, conform prevederilor legale care reglementează duratele de viață normate pentru rețeaua aeriană de stâlpi de beton, dar și că, în momentul atingerii limitei duratei de viață, investiția necesară înlocuirii respectivului activ va fi efectuată integral de către Electrica Muntenia Nord, fără ca tariful plătit de furnizorul de rețele de comunicații electronice să suporte vreo modificare. În plus, în cadrul aceleiași ședințe, pârâta a precizat că investițiile efectuate cu stâlpii se împart pe toată zona de distribuție, ca reprezentând costuri aferente

²¹ Având număr de înregistrare la ANRE 22669/13.03.2019

²²Dezbaterile acestei ședințe au fost consemnate în Procesul-verbal înregistrat la ANCOM cu nr. SC-DJ-14400/04.05.2018

întregii infrastructuri, nu numai pe zona în care se face investiția. Prin urmare, aceasta a subliniat că atunci când se vor efectua investiții în zona în care reclamanta deține rețeaua, tariful de acces va rămâne nemodificat.

Referitor la costurile realizate cu investițiile în activele stâlpi de susținere a liniilor de distribuție a energiei electrice, în adresa²³ cu nr. 1375/08.05.2018, înregistrată la ANCOM cu nr. SC-14.900/08.05.2018, Electrica Muntenia Nord a precizat că „*prin realizarea anumitor lucrări de investiții (cum ar fi lucrări de modernizare rețele de MT/JT, îmbunătățire nivel de tensiune, buclări de rețele electrice de MT, etc), se creează mijloace fixe încadrate la categoria "Construcții pentru transportul energiei electrice". Astfel rețelele de alimentare cu energie electrică, de iluminat și liniile de distribuție a energiei electrice (rețele aeriene pe stâlpi de lemn, rețele aeriene pe stâlpi metalici sau din beton armat) sunt linii aeriene de medie și joasă tensiune formate din ansambluri de mai multe componente. Acestea includ de regulă elemente suport și coronamente, după cum urmează: stâlpi, fundații stâlpi, conductoare, lanțuri și legături de izolatoare, console, prize de pământ, separatoare tripolare de MT, etc., înregistrarea lor în contabilitate ca mijloace fixe făcându-se după caz, la nivel de linie electrică racordată într-o anumită stație de transformare/aferentă unui post de transformare/aferentă unei localități și prin urmare nu există evidențe contabile distincte privind costurile realizate numai cu investițiile în activele stâlpi aparținând liniilor de distribuție a energiei electrice, aceștia nefiind catalogați ca mijloace fixe.*”

Totodată, prin răspunsul²⁴ transmis ANCOM, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei menționează că „*Operatorii concesiionari ai serviciului de distribuție a energiei electrice (ODC) Electrica Muntenia Nord,[...], au obligația de a întocmi și a transmite, în vederea aprobării de către autoritatea competentă, programe de investiții pentru modernizarea, respectiv dezvoltarea optimă a rețelelor electrice de distribuție din zona lor de concesiune, conform reglementărilor ANRE. Aceste programe se întocmesc pentru o perioadă de reglementare de 5 ani, și se actualizează anual prin detalierea concretă a lucrărilor, în cadrul valorii anuale aprobate (în scopul includerii în tarifele prognozate). Planurile de investiții în rețeaua electrică de distribuție se întocmesc de către ODC după criterii ce includ siguranța în exploatare, dezvoltarea, modernizarea și creșterea eficienței rețelelor electrice de distribuție. Aceste planuri de investiții nu sunt defalcate pe tipuri de instalații (linii electrice aeriene sau subterane, stații și posturi de transformare, etc) ci pe tipuri de lucrări, în cadrul cărora se regăsește categoria modernizărilor de linii electrice. [...] Conform prevederilor metodologiei și modului de calcul al tarifelor, **investițiile realizate de operatori din surse proprii și împrumutate, recunoscute de ANRE, sunt alocate integral pe activitatea de distribuție a energiei electrice.** Acestea nu includ investiții realizate pe bază de contribuții financiare”. (s.n). De asemenea, ANRE menționează în cuprinsul aceluiași răspuns că „*din perspectiva ANRE, lucrările de înlocuire a stâlpilor în urma realizării unor lucrări de investiții se remunerează și se includ în baza activelor reglementate (BAR) și se remunerează prin tarif*”, cu excepția investițiilor realizate de terți ca urmare a soluțiilor unor studii de coexistență, care nu se includ în BAR.*

Comisia, în considerarea aspectelor invocate mai sus, dar și a prevederilor din considerentul (19) al Directivei 2014/61/UE care învederează că „*La stabilirea tarifelor de acordare a accesului, organismul de soluționare a litigiilor ar trebui să asigure furnizorului de acces posibilitatea **echitabilă** de a își recupera costurile suportate pentru furnizarea de acces la infrastructura fizică*”(s.n), apreciază că nu se justifică includerea costurilor cu investițiile în calculul tarifului de acces la infrastructură, deoarece recuperarea acestora se face integral din tarifele aferente serviciului de distribuție a energiei electrice.

2. Costurile de operare și mentenanță aferente infrastructurii la care se solicită accesul

²³ Prin intermediul căreia a răspuns la solicitarea de informații transmisă de către ANCOM prin adresa cu nr. SC-DJ-13820/27.04.2018

²⁴ Înregistrat la ANCOM cu nr. SC-8158/14.03.20219

În acord cu dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, o cotă-parte din costurile de operare și mentenanță aferente infrastructurii la care se solicită accesul poate fi alocată activității de instalare și funcționare a rețelelor publice de comunicații electronice, în vederea recuperării prin tariful de acces la stâlpi. Cuantumul brut total al acestor costuri cu operarea și mentenanța și modul lor de repartizare, așa cum au fost incluse în modelul de calculație din studiul PwC, au făcut obiectul unor analize amănunțite și al unor verificări suplimentare prin datele puse la dispoziție de către părțile aflate în litigiu.

În continuare, Comisia a analizat metodologia de stabilire a tarifului de acces și etapele parcurse de către consultantul PwC în cadrul Studiului și a reținut următoarele:

- pentru a stabili cheltuielile de exploatare aferente celor 3 ani și a determina o medie a acestora, PwC a efectuat o serie de iterații, prin colectarea datelor preluate din înregistrările contabile ale Electrica Muntenia Nord repartizate pe centre de cost și centralizarea cheltuielilor de exploatare directe, indirecte și generale, eliminându-se apoi atât anumite costuri de exploatare care nu au legătură cu activitatea de distribuție a energiei electrice, cât și costurile cu amortizarea contabilă aferentă cheltuielilor de exploatare directe, pentru fiecare an dintre cei trei luați în calcul (2014, 2015 și 2016);

- au fost stabilite diverse chei de alocare, într-o primă fază fiind stabilite cheile de alocare care au stat la baza estimării cheltuielilor indirecte ca proporție din cheltuielile directe, respectiv generale ca proporție din suma cheltuielilor directe și indirecte, pe baza mediei celor 3 ani;

- cheltuielile directe de operare și mentenanță rămase în urma eliminării amortizărilor au fost alocate apoi către mai multe elemente de rețea, printre care și liniile electrice aeriene (LEA), pe baza unor chei de alocare determinate din datele cuprinse în *Macheta D1.3 Centralizator lucrări de mentenanță*;

- tot din *Macheta D1.3 Centralizator lucrări de mentenanță* au fost determinate și cheile de alocare a cheltuielilor directe de operare și mentenanță aferente LEA, obținute anterior, pe nivele de tensiune. După obținerea cheltuielilor directe de operare și mentenanță pentru LEA pe nivele de tensiune, aceste cheltuieli au fost împărțite la numărul de kilometri, în cazul rețelei LEA pentru nivelul de înaltă tensiune (ÎT), respectiv la numărul de stâlpi, în cazul rețelelor LEA pentru nivele de medie (MT) și joasă tensiune (JT). Prin urmare, **modelul de cost determină un cost direct de exploatare mediu** per kilometru, respectiv per stâlp în funcție de nivelul de tensiune- înaltă, respectiv medie și joasă tensiune.

- **în iterația următoare**, prin aplicarea cheilor de alocare obținute anterior, **modelul de cost determină costurile indirecte și generale medii per kilometru**, în cazul rețelei LEA ÎT, respectiv per stâlp, în cazul rețelelor LEA MT și JT.

Costurile totale anuale/kilometru, luate în considerare în metodologie, au fost determinate în cazul rețelei LEA ÎT pentru înaltă tensiune prin adunarea costurilor anuale ale amortizării unui kilometru de LEA pentru acest nivel de tensiune (rezultată din distribuirea anuală a costului de înlocuire, considerând un număr de 4 stâlpi/kilometru) cu costurile directe, indirecte și generale medii pe kilometru.

Costurile totale anuale/stâlp au fost determinate în cazul rețelelor LEA MT și JT, prin adunarea costurilor anuale ale amortizării unui stâlp (rezultate din distribuirea costului de înlocuire) cu costurile directe, indirecte și generale medii pe stâlpul de MT, respectiv de JT.

Comisia subliniază că valorile anuale ale costurilor totale per kilometru, în cazul rețelei LEA ÎT, **respectiv pe stâlp**, în cazul rețelelor LEA MT și JT, așa cum au fost stabilite de către consultant în modelul de cost, **se bazează doar parțial pe cheltuielile efectiv realizate**, înregistrate în contabilitatea pârâtei, deoarece astfel cum rezultă din Studiu, în calculul amortizării anuale a stâlpilor, PwC a ales să utilizeze costurile de înlocuire a stâlpilor în locul costurilor cu amortizarea efectivă, înregistrate în contabilitate, deoarece, după cum a justificat consultantul în cadrul Studiului, „*nu se poate identifica porțiunea aferentă LEA din totalul amortizării contabile*”.

În plus față de aceste costuri totale anuale pe stâlp (LEA MT și JT), în Studiu au fost avute în vedere și **costurile incrementale reprezentate de cheltuielile cu inventarierea circuitelor de comunicații electronice instalate pe stâlpii pârâței** (activitate considerată necesară de două ori pe an, ca fiind datorată exclusiv prezenței rețelelor de comunicații electronice), costuri care au fost utilizate în vederea determinării cuantumurilor costurilor totale lunare aferente unui circuit²⁵ instalat de un furnizor de rețele de comunicații pe stâlpii care susțin liniile de distribuție a energiei electrice de MT și JT.

În cazul rețelei de ÎT nu se face o astfel de repartizare de costuri, deoarece nu se efectuează inventarierea circuitelor instalate, tarifarea raportându-se la km/linie de ÎT.

În ceea ce privește cuantumul acestor cheltuieli cu inventarierea circuitelor instalate pe stâlpi, Comisia constată că acesta este determinat pe baza unui cost mediu cu forța de muncă pe oră, calculat la nivelul centrelor de exploatare de MT și JT și a numărului de ore necesare inventarierii circuitelor.

În considerarea elementelor de cost menționate anterior, pe baza **costurilor totale lunare per stâlp** (MT și JT), respectiv per **kilometru (ÎT)**, consultantul a stabilit **costurile totale lunare aferente unui circuit** de comunicații instalat de un furnizor de rețele publice de comunicații pe stâlpii de ÎT, MT și JT, prin aplicarea unor chei de alocare calculate pe baza numărului mediu de conductoare electrice și de comunicații electronice amplasate pe stâlp, în cazul rețelelor de ÎT, respectiv în funcție de numărul mediu de circuite electrice și de circuite de comunicații electronice amplasate pe stâlp, în cazul rețelelor de JT și MT ²⁶.

Ulterior, acestor costuri (calculate pe un circuit instalat de un operator de comunicații pe un stâlp de distribuție a energiei) li se aplică o marjă de $\times\%$, calculată pe baza marjelor EBIT²⁷ înregistrate în 2016 de câteva societăți importante care operează pe piața din România în sectorul de distribuție a energiei electrice, respectiv în sectorul comunicațiilor electronice, obținându-se astfel tarifele de acces pe cele 3 nivele de tensiune JT, MT, ÎT.

Tarifele de acces la infrastructura Electrica Muntenia Nord rezultate pe baza modelului de calcul stabilit de PwC sunt: $\times$ **RON/stâlp/circuit/lună** pentru accesul la stâlpii de joasă tensiune, respectiv de $\times$ **RON/stâlp/circuit/lună** pentru accesul la stâlpii de medie tensiune și de $\times$ **RON/km/lună** pentru accesul la stâlpii de înaltă tensiune. Aceste tarife au fost propuse furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice, inclusiv reclamantei, pentru a fi aplicate începând cu 01 ianuarie 2018.

În continuare, Comisia, în considerarea prevederilor legale și a aspectelor reținute din Studiul PwC, va analiza modelul de calculație a costurilor.

Astfel, ținând cont atât de considerentele detaliate mai sus, din care rezultă că Electrica Muntenia Nord își asigură recuperarea costurilor cu investițiile prin intermediul tarifelor de distribuție a energiei, cât și de dispozițiile art. 21 din Ordinul nr. 72/2013²⁸ care stabilesc competența ANRE de verificare a corectitudinii alocării costurilor și veniturilor în scopul evitării unei duble recuperări a costurilor și a subvenției încrucișate între serviciul de distribuție a energiei electrice și alte activități reglementate/nereglementate, Comisia consideră că **nu este justificată introducerea unor cheltuieli privind amortizarea mijloacelor fixe** (fie rezultate din costuri istorice, fie rezultate ca urmare a planificării unor investiții) **în modelul de calculație a costurilor, utilizat pentru stabilirea tarifelor de acces la infrastructura fizică de stâlpi deținută de către Electrica Muntenia Nord.**

²⁵ Potrivit contractului cu nr. R101741/01.03.2015 semnat de părți, „Se consideră:

a. *Circuit CATV: Un cablu coaxial, reprezentând un fir conductor central înconjurat de un material dielectric, înconjurat la rândul său de un material conductor numit tresă, iar tot ansamblul este acoperit de un strat izolator, inclusiv legătura de bransament a abonatului, cu sa fără stâlp intermediar.*

b. *Circuit FO: Un ansamblu de maximum 144 de fibre optice, amplasate la același nivel pe stâlp”.*

²⁶ Conform Studiului, *Cota circuitului de comunicații s-a estimat pe baza numărului mediu de circuite/conductoare pe stâlp și au rezultat următoarele valori: “ $\times\%$ pentru IT, $\times\%$ pentru MT și $\times\%$ pentru JT”.*

²⁷ EBIT-- earnings before interest and taxes, reprezintă profitul înainte de plata dobânzilor și impozitului

²⁸ Competențe reglementate în mod similar și dispozițiile art. 22 din Ordinul nr.169/2018, care a abrogat Ordinul nr. 72/2013

Referitor la susținerile Electrica Muntenia Nord din cuprinsul adresei SDEE 1375/08.05.2018 înregistrate la ANCOM cu n. SC-14900/08.05.2018, potrivit cărora planurile de investiții pentru următorii trei ani „*nu au fost încă aprobate de ANRE, urmând a fi revizuite și transmise către ANRE, după aprobarea noilor principii și a noii metodologii privind calculul tarifelor de distribuție pentru perioada a IV a de reglementare (2019-2023)*”, Comisia învederează că valoarea acestor investiții nu mai prezintă relevanță în condițiile concluziei de mai sus.

Prin urmare, **concluzia Comisiei referitoare la cheltuielile cu amortizarea** (care sunt sau urmează a fi repartizate serviciului de distribuție a energiei electrice și recuperate din tariful de distribuție a energiei electrice) **este că aceste costuri nu trebuie să se recupereze și din tarifele aferente altor servicii/activități** reglementate sau nereglementate, respectiv prin intermediul tarifului serviciului de închiriere a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene.

Referitor la **costurile de exploatare**, în vederea stabilirii corectitudinii modelului de cost și a valorilor acestor costuri folosite în modelul de calculație, Comisia a evaluat pentru început impactul utilizării în cadrul metodologiei aplicate în cuprinsul Studiului a mediei costurilor de exploatare a ultimilor 3 ani de referință (2014, 2015, 2016), din care au fost eliminate amortizările directe, față de o eventuală luare în considerare doar a costurilor din ultimul an de referință, respectiv anul 2016. Din datele prezentate în modelul de cost se poate observa o tendință de scădere a acestor costuri cu o rată medie de $\approx$ % pe an. Mai exact, se observă o rată medie anuală de scădere de $\approx$ %, în cazul cheltuielilor directe, o ușoară creștere anuală cu o medie de $\approx$ %, în cazul cheltuielilor indirecte, și o ușoară scădere anuală cu o medie de $\approx$ %, în cazul cheltuielilor generale. În schimb, în situația în care ar fi fost utilizate doar costurile din ultimul an, aplicarea modelului de cost prin raportare la acestea ar fi condus la obținerea următoarelor tarife de acces pe stâlpii pârâței:

- $\approx$ lei/stâlp/circuit/lună în cazul tarifului de JT
- $\approx$ lei/stâlp/circuit/lună în cazul tarifului de MT
- $\approx$ lei/km/circuit/lună în cazul tarifului de ÎT

Comisia constată că impactul utilizării costurilor de exploatare ca o medie a ultimilor 3 ani, în dauna utilizării doar a ultimului an, în condițiile trendului descendent, a avut ca efect creșterea tarifelor cu: $\approx$ % în cazul tarifului aferent accesului la infrastructura de stâlpi la nivel de joasă tensiune, cu $\approx$ % în cazul tarifului aferent accesul la infrastructura de stâlpi la nivel de medie tensiune și cu $\approx$ % în cazul tarifului aferent accesului la infrastructura de stâlpi la nivel înaltă tensiune. Astfel, se poate observa că utilizarea unei medii a costurilor de exploatare aferente ultimilor 3 ani (din care au fost eliminate amortizările directe) profită exclusiv pârâței prin creșterea la final a tarifelor propuse, tarife care includ amortizările luate în calcul de către pârâtă.

Comisia, ținând cont și de prevederile art. 30 din Ordinul nr. 72/2013, potrivit căruia „*Autoritatea competentă impune reducerea treptată a costurilor de operare și mentenanță controlabile și absorbția constantă a ineficienței prin creșterea anuală a țintelor de eficiență*”, dar și de cele ale art. 36 din Ordinul nr. 169/2018, dispoziții care se reflectă în practică în reducerea costurilor de operare și mentenanță controlabile, învederează că este de așteptat ca în continuare costurile de exploatare din care sunt eliminate cheltuielile directe cu amortizarea să scadă. Astfel, utilizarea mediei cheltuielilor ultimilor 3 ani echivalează cu menținerea artificială a unor costuri ineficiente, pe care chiar pârâta le-a eficientizat cu o rată medie anuală de $\approx$ % și contravine respectării principiului proporționalității și obiectivității costurilor.

Prin urmare, **Comisia consideră ca nejustificată utilizarea unei astfel de medii** prin luarea în considerare a unor cheltuieli ineficiente de exploatare ale anilor anteriori (2014 și 2015), mai ales că pârâta a reiterat în cadrul litigiilor că dorește modificarea tarifelor anual, fapt ce reiese și din perioada contractuală propusă. Totodată, Comisia învederează că utilizarea unor serii de date ale cheltuielilor de exploatare pe mai mulți ani ar avea sens dacă, pe baza lor, prin aplicarea unei funcții de regresie statistică, s-ar putea obține previzionarea nivelului acestor cheltuieli pentru viitor cu o mai mare acuratețe. Cu toate acestea, perioada luată în considerare

pentru seria de date a cheltuielilor de exploatare (3 ani) nu asigură obținerea unor previziuni suficient de robuste, motiv pentru care trendul observat în scăderea cheltuielilor de exploatare (diminuate cu eliminarea cheltuielilor de amortizare directe) nu poate fi utilizat mai departe în calculul tarifului.

Având în vedere cele de mai sus, Comisia apreciază că **utilizarea cheltuielilor de exploatare din ultimul an reflectă mai fidel principiul obiectivității, motiv pentru care va lua în considerare în analiza tarifului de acces doar cheltuielile de exploatare aferente anului 2016.**

Comisia a analizat modul în care au fost determinate, în cadrul metodologiei dezvoltate în cadrul *Studiului* PwC, cheltuielile de operare și mentenanță aferente liniilor electrice aeriene și a constatat că s-a utilizat o cotă de alocare obținută pe baza cheltuielilor de mentenanță prezentate în *Macheta D1.3 Centralizator lucrări de mentenanță*. Deși utilizarea acestei machete conduce la obținerea unor costuri de operare și mentenanță aferente liniilor electrice aeriene cu un grad mare de obiectivitate, Comisia apreciază că există unele deficiențe ale creditării și utilizării acestor costuri drept costuri cu operarea și mentenanța stâlpilor, determinate de faptul că, în realitate, aceste cheltuieli nu sunt toate generate în comun de serviciul de închiriere stâlpi și de cel de distribuție de energie electrică sau alte servicii, multe dintre cheltuieli fiind aferente exclusiv activității de bază a societății de distribuție a energiei electrice (cum ar fi înlocuirea conductoarelor, a prizelor de pământ, a verificărilor tehnice periodice). Cu toate acestea, identificarea exactă din înregistrările contabile a cheltuielilor cu operarea și mentenanța stâlpilor nu se poate realiza, având în vedere că, așa cum a subliniat Comisia și în cuprinsul pct. A, centrul de cost utilizat în contabilitate pentru înregistrarea cheltuielilor de exploatare este „linia electrică aeriană” și nu „stâlpul”.

În aceste condiții, în lipsa unor înregistrări în evidențele contabile care să aibă un nivel suficient de granularitate, Comisia nu poate realiza o evaluare mai fidelă a cheltuielilor de operare și mentenanță a stâlpilor pe baza datelor prezentate în Studiu sau depuse la dosarul cauzei.

Prin urmare, Comisia **va lua în considerare propunerile consultantului în stabilirea quantumului costurilor de operare și mentenanță.**

Pentru definitivarea verificării cu privire la modalitatea de stabilire a tarifului de acces la infrastructură, Comisia va analiza cota cheltuielilor repartizate operatorului de comunicații electronice.

Astfel, **referitor la modalitatea de obținere a costurilor aferente unui circuit (cablu)** instalat de un furnizor de rețele de comunicații pe stâlpii de ÎT, MT și JT, Comisia constată că, în cadrul modelului de calcul al tarifului utilizat în Studiu, aceste costuri au fost determinate prin repartizarea cheltuielilor de operare și mentenanță aferente unei linii electrice aeriene și a cheltuielilor de amortizare a unui stâlp, prin aplicarea unor chei de alocare (ponderi), calculate pe baza numărului mediu de conductoare electrice și a numărului mediu de circuite (cabluri) de comunicații amplasate pe stâlp, în cazul rețelilor de ÎT și MT, respectiv în funcție de numărul mediu de circuite electrice și număr mediu de circuite (cabluri) de comunicații amplasate pe stâlp, în cazul rețelilor de JT.

În continuare, Comisia, în considerarea tuturor aspectelor prezentate anterior, apreciază necesară determinarea unei chei de alocare care să reflecte gradul de utilizare a stâlpilor și care să țină seama de mai multe aspecte - cum ar fi ponderea numărului de cabluri deținute de Electrica Muntenia Nord și de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau ponderea momentelor forțelor corespunzătoare acțiunii cablurilor de comunicații asupra stâlpilor și proporția de stâlpi utilizați din totalul stâlpilor din rețea, astfel încât să rezulte o alocare obiectivă a costurilor de exploatare aferente unei linii electrice aeriene.

În ceea ce privește influența prezenței cablurilor de comunicații electronice, de diferite tipuri și dimensiuni, pe stâlpii de susținere a liniilor electrice alături de circuitele electrice de JT

(atât în varianta clasică - circuite electrice cu 5 conductoare neizolate, cât și în varianta modernă - cu cabluri torsadate din conductoare izolate), Comisia a constatat că doar utilizând calcule punctuale de rezistență și stabilitate a stâlpilor se poate determina cu exactitate influența cablurilor de comunicații electronice și, implicit, se pot compara momentele forțelor datorate celor două tipuri de cabluri, cele de comunicații și cele ce compun circuitele electrice.

Pe baza datelor existente și a instrumentelor pe care Autoritatea le deține, nu este posibilă determinarea cu exactitate de către Comisie a unei chei de alocare bazate pe o medie a momentelor forțelor exercitate de diferite tipuri de cabluri de comunicații (de fibră optică, UTP, coaxiale) raportată la o medie a momentelor forțelor exercitate de cablurile care compun circuitele electrice, asupra diferitelor tipuri de stâlpi.

Prin urmare, **Comisia apreciază drept rezonabilă, în limita informațiilor disponibile, folosirea cheii de alocare bazate pe numărul mediu de circuite (JT), respectiv numărul mediu de cabluri (MT și ÎT), ce a fost prezentată în studiul PwC pentru a se determina cota-parte din costurile care revin operatorilor de comunicații și nu a unei chei de alocare bazate pe o medie a momentelor forțelor exercitate de diferite tipuri de cabluri de comunicații raportată la o medie a momentelor forțelor exercitate de cablurile de energie electrică, asupra diferitelor tipuri de stâlpi.**

Având în vedere toate considerentele expuse în cadrul punctului A, în această etapă a analizei Comisia a obținut, prin aplicarea metodologiei PwC, dar cu excluderea din modelul de costuri elaborat de aceasta a valorilor anilor 2014 și 2015, dar și a cheltuielilor cu amortizarea investițiilor (recuperate pe baza serviciului de *distribuție a energiei electrice*), următoarele tarife de acces la stâlpii deținuti de către Electrica Muntenia Nord, astfel:

- 2,04 lei/stâlp/circuit/lună în cazul tarifului pentru nivelul de joasă tensiune
- 2,10 lei/stâlp/circuit/lună în cazul tarifului pentru nivelul de medie tensiune
- 12,97 lei/km/circuit/lună în cazul tarifului pentru nivelul de înaltă tensiune.

B. Considerarea costurilor cu impactul accesului solicitat asupra planului de afaceri al operatorului de rețea, în special în ceea ce privește investițiile ce vor avea ca obiect infrastructura fizică la care se solicită accesul.

În ceea ce privește impactul produs de acordarea accesului la infrastructură asupra planului de afaceri al operatorului de rețea, Comisia subliniază că, în acest sens, Organismul autorităților europene de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (OAREC)²⁹, în raportul³⁰ emis în 2019, a subliniat faptul că pot exista situații în care accesul la infrastructura operatorilor de rețea non-telecom ar putea avea un anumit impact asupra planului de afaceri al acestora, impact care necesită o compensare prin tariful de acces. De exemplu, se arată în raport că în situația în care operatorul de infrastructură poate demonstra că modul în care a planificat utilizarea infrastructurii pentru propriul interes îl îndreptățește să refuze accesul pe motiv de lipsă de spațiu disponibil, acesta ar putea fi stimulat să ofere accesul dacă tariful de acces compensează nerealizarea propriilor planuri de dezvoltare.

În vederea stabilirii cu exactitate a existenței unor situații practice concrete în care Electrica Muntenia Nord a fost în imposibilitatea de a utiliza stâlpii pentru instalarea unor noi circuite electrice, din cauza ajungerii la un grad de utilizare maxim prin amplasarea rețelelor de comunicații electronice, Comisia a pus acest aspect în discuția părților în cadrul dezbaterilor. Cu toate că, cel puțin la nivel teoretic asemenea situații nu sunt excluse, la dosarul cauzei nu au fost depuse documente și informații concrete care să susțină existența unui asemenea impact care să permită Comisiei o evaluare obiectivă a unui asemenea impact. **Prin urmare, această**

²⁹ În engleză, Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC)

³⁰ „Draft BEREC report on pricing for access to infrastructure and civil works according to the BCRD” disponibil la adresa https://berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/reports/8466-pricing-for-access-to-infrastructure-and-civil-works-according-to-the-bcrd.

componentă de cost generată de un eventual impact asupra planului de afaceri al Electrica Muntenia Nord nu va fi luată în considerare la stabilirea tarifului de acces.

În ceea ce privește eventualele riscuri generate de impactul asupra planului de afaceri, Comisia constată că, în cadrul studiului realizat de PwC au fost identificate o serie de riscuri generate asupra activității de distribuție a energiei electrice de amplasarea rețelelor de comunicații electronice pe stâlpii de energie electrică (riscul de accidente generate de intervențiile la rețelele de comunicații, riscul de încărcare excesivă a stâlpilor, creșterea riscului la avarii, creșterea riscurilor de indisponibilitate a serviciilor furnizate etc.) cu privire la care consultantul a apreciat că ar putea genera eventuale costuri.

Comisia, în urma analizei riscurilor prezentate în Studiu, opinează că acele costuri ocazionate de riscurile materializate se regăsesc în costurile de exploatare și, prin urmare, impactul cuantificat al acestor riscuri este inclus implicit în tariful de acces la stâlp.

Referitor la riscurile nematerializate, al căror impact nu poate fi cuantificat, Comisia consideră că acestea nu pot fi compensate printr-o *primă de risc*, deoarece remunerarea lor este acordată conform reglementărilor ANRE³¹ referitoare la capitalul investit, prin urmare eventualele costuri generate de riscurile prezentate în Studiu se recuperează din tarifele de distribuție a energiei.

C. Considerarea îmbunătățirilor aduse infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice, în măsura în care aceste îmbunătățiri profită și operatorului de rețea.

Potrivit declarațiilor Electrica Muntenia Nord, o serie de stâlpi au fost înlocuiți pe cheltuiala operatorilor de comunicații electronice, dar valoarea acestora nu se regăsește în tariful de acces.

În ceea ce privește eventuale îmbunătățiri aduse infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice, Comisia învederează că ANRE, prin răspunsul cu nr. 22669/13.03.2019, a precizat că, acolo unde au existat, lucrările de înlocuire a stâlpilor de susținere a liniilor de distribuție a energiei electrice au fost realizate în baza unor proiecte de investiții, plătite de solicitanții de acces la stâlpi, și executate ca urmare a soluțiilor identificate prin studiile de coexistență. Prin urmare, nu au fost incluse în baza activelor reglementate (BAR), deci nici remunerate din serviciul de distribuție a energiei electrice.

Totodată, din informațiile administrate ca probatoriu în dosar nu a putut fi cuantificat beneficiul asociat îmbunătățirilor aduse infrastructurii fizice prin înlocuirea unor stâlpi de susținere a liniilor electrice aeriene de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice.

Având în vedere expunerile de la punctele A, B și C și pornind de la modelul proiectat de consultantul PwC, **metodologia pentru stabilirea tarifelor de acces la infrastructura de stâlpi a Electrica Muntenia Nord trebuie să țină cont de următoarele concluzii ale Comisiei, așa cum au rezultat din analiza de mai sus:**

- **introducerea în model a unor cheltuieli privind amortizarea mijloacelor fixe** (fie rezultate din costuri istorice, fie rezultate ca urmare a planificării unor investiții) **nu este justificată;**

- **repartizarea costurilor de operare și mentenanță către serviciul de închiriere a stâlpilor** va lua în considerare modalitățile de alocare utilizate de către consultant;

- **pentru a calcula cota-parte din costurile care revin operatorilor de comunicații din totalul costurilor per stâlp/circuit sau per stâlp/km, Comisia este de acord cu folosirea cheii de alocare ce a fost prezentată în studiul PwC;**

- **pentru stabilirea costurilor de exploatare se iau în considerare doar costurile de exploatare aferente anului 2016.**

³¹ Art. 67-75 din Ordinul nr. 72/2013 privind modul de calcul al ratei reglementate a rentabilității

Comisia a realizat și o verificare suplimentară, de corelare a datelor utilizate în modelul din cadrul Studiului (datele de intrare) cu datele puse la dispoziția ANRE de către Electrica Muntenia Nord, astfel încât să se asigure obiectivitatea rezultatelor modelului.

Necesitatea realizării unor astfel de corelări apare și prin prisma faptului că, în metodologie, atunci când se realizează determinarea cheilor de repartizare a cheltuielilor directe de operare și mentenanță, care sunt mai apoi utilizate în vederea obținerii celor aferente liniilor electrice aeriene, consultantul utilizează doar una dintre machete (*D1.3 Centralizator lucrări de mentenanță*).

Totodată, Comisia subliniază că o altă machetă, care nu este utilizată de către consultant în modelul de cost, este macheta *D1. Costuri și venituri*,³² în care sunt repartizate atât veniturile, cât și costurile serviciilor reglementate și nereglementate. În opinia Comisiei, pentru evitarea dublei recuperări a costurilor, modelul de cost trebuia să ia în considerare și această repartizare a costurilor înregistrate de către pârâtă pe servicii reglementate și nereglementate din macheta D1. Față de această situație, Comisia învederează că neluarea în considerare a acestor repartizări poate duce la obținerea unor rezultate distorsionate, care pot fi mai mari sau mai mici decât cele efectiv suportate de către operatorul de rețea.

Prin urmare, în vederea determinării unui tarif de acces care să nu conducă la o suprarecuperare a costurilor determinate în cadrul *Machetei D1. Costuri și venituri*, obținându-se o marjă aplicată costurilor mai mare decât cea luată în considerare de către pârâtă în cadrul modelului, Comisia a corelat calculația elaborată în model cu informațiile înregistrate în macheta *D1. Costuri și venituri* aferentă anului 2016.

Din informațiile puse la dispoziție de către pârâtă, se observă că **alocarea cheltuielilor de operare și mentenanță** ale tuturor serviciilor/activităților reglementate și nereglementate din macheta *D1. Costuri și venituri* a fost efectuată pe diverse categorii de costuri și pe baza unor **chei de alocare determinate de pârâtă**.

De asemenea, din machetele puse la dispoziția Comisiei, dar și din cele utilizate în Studiu rezultă **că alocarea cheltuielilor indirecte de operare și mentenanță**, atât în modelul de cost, cât și în macheta *D1. Costuri și venituri* se realizează prin aplicarea unor marje asupra cheltuielilor directe. În modelul de cost această marjă, în varianta consultantului de $\times\%$, a devenit $\times\%$ în urma intervențiilor realizate de Comisie pe model, iar în macheta *D1. Costuri și venituri* a anului 2016 această marjă a fost de $\times\%$. Creșterea marjei în varianta Comisiei, în comparație cu cea a consultantului, este dată de scăderea mai accentuată a cheltuielilor directe decât a celor indirecte prin modificările efectuate.

În ceea ce privește **alocarea cheltuielilor generale**, Comisia observă că acestea sunt alocate, atât în modelul de cost, cât și în macheta *D1. Costuri și venituri* prin aplicarea unor marje asupra sumei dintre cheltuielile directe și indirecte determinate anterior. În modelul de cost această marjă, în varianta consultantului de $\times\%$, a devenit $\times\%$ în urma intervențiilor realizate de Comisie pe model, iar în macheta *D1. Costuri și venituri* a anului 2016 această marjă a fost de $\times\%$. Scăderea marjei în varianta Comisiei, în comparație cu cea a consultantului, este determinată de ajustarea mai accentuată a cheltuielilor generale față de cheltuielile directe și indirecte prin modificările efectuate.

În continuare, Comisia a analizat costurile determinate în model pentru serviciul de închiriere stâlpi și costurile aferente exclusiv serviciului de închiriere stâlpi din totalul celor prezentate în rubrica *Alte activități nereglementate* a machetei *D1. Costuri și venituri*.

În acest sens, deoarece nu a putut identifica costurile și veniturile aferente exclusiv serviciului de închiriere stâlpi din totalul celor prezentate în rubrica *Alte activități nereglementate* din macheta *D1. Costuri și venituri*, Comisia a luat în considerare în analiza sa informațiile puse

³² Depusă la dosar de către Electrica Muntenia Nord prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-9876/26.03.2018

la dispoziție³³ în acest sens de către pârâtă. Astfel, din analiza acestor informații a rezultat că veniturile realizate de către pârâtă în anul 2016 din activitatea de închiriere stâlpi au valoarea de 3.333.333 lei, iar costurile luate în considerare la realizarea machetei *D1. Costuri și venituri* au valoarea de 3.333.333 lei.

Totodată, se observă că activitatea de închiriere stâlpi a fost una foarte profitabilă în anul 2016, cu o marjă de 3% aplicată asupra costurilor, mult mai mare decât marja luată în considerare în modelul de cost pentru determinarea tarifelor aferente serviciului de închiriere stâlpi pentru anul 2018 (3%). Marja de 3% a fost obținută în condițiile practicării tarifelor anterioare (aferente prețurilor de Catalog 2015 ale Electrica Muntenia Nord) mai mici decât cele propuse reclamantei începând cu anul 2018, ceea ce înseamnă că operatorul de infrastructură, per ansamblu **a putut să-și recupereze costurile, chiar și în condițiile tarifelor de la momentul respectiv.**

În vederea evitării obținerii unei marje de beneficiu peste marja luată în considerare de către consultant, considerată ca fiind rezonabilă, Comisia a aplicat niște chei de alocare asupra costurilor realizate de pârâtă în anul 2016 cu activitatea de închiriere stâlpi (3.333.333 lei), la care a adăugat marja de 3% obținându-se astfel noi tarife de acces pe stâlpii pârâtei.

Cheile de alocare au fost determinate pe baza procentelor veniturilor din închirierea stâlpilor de JT, MT și ÎT din totalul veniturilor de închiriere stâlpi (3.333.333 lei), obținute prin aplicarea tarifelor de la pct. A. Noile tarife obținute în urma aplicării acestei chei sunt:

- **1,94 lei/stâlp/circuit/lună în cazul tarifului de JT;**
- **2,00 lei/stâlp/circuit/lună în cazul tarifului de MT;**
- **12,38 lei/km/lună în cazul tarifului de ÎT.**

Așadar, urmare a verificării suplimentare efectuate, Comisia consideră că, în vederea eliminării unor suprarecuperări de costuri, noile tarife obținute ar conduce la recuperarea integrală a costurilor din activitatea de închiriere a stâlpilor prezentate în *Macheta D1. Costuri și venituri* a anului 2016, prin realizarea unor venituri care să acopere aceste costuri cu marja de 3%. De altfel, Comisia consideră că aplicarea unei astfel de marje nu este la un nivel excesiv.

Totodată, în considerarea solicitării reclamantei care constituie obiectul capătului de cerere rămas în dezbatere privind obligarea pârâtei la acordarea accesului la infrastructură sa fizică la tarife diferențiate în funcție de zona (rural, rural izolat și urban) de amplasare a stâlpilor de distribuție a energiei electrice, Comisia subliniază faptul că dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016 nu prevăd printre elementele de luat în considerare la stabilirea tarifului zonele în care sunt amplasați stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene. În considerarea acestui aspect, dar și a faptului că operatorul de rețea a ales să aplice, pentru acordarea accesului la infrastructura sa, tarife diferențiate doar în funcție de nivelul de tensiune la care sunt amplasate rețelele de comunicații electronice, fără să mai ia în considerare zona unde sunt situați stâlpii care susțin liniile electrice, costul fiind stabilit ca o medie a costurilor aferente infrastructurii indiferent de zona de amplasare (urban, rural, rural izolat), Comisia nu a realizat o evaluare a unor potențiale rezultate ale metodologiei dacă s-ar lua în considerare acest reper. În acest sens, având în vedere că acest criteriu nu se regăsește în cerințele legale ale art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, Comisia apreciază că aplicarea unor tarife diferențiate prin raportare doar la nivelul de tensiune la care este amplasată rețeaua de comunicații electronice nu contravine prevederilor legale.

În concluzie, Comisia, având în vedere argumentele expuse în soluționarea prezentului litigiu, apreciază că tariful de acces solicitat de către Electrica Muntenia Nord nu reflectă în mod corect cerințele art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016 corelate cu prevederile din legislația specială din domeniul energiei electrice, respectiv cu dispozițiile Ordinului nr. 72/2013, acesta

³³ prin adresele confidențiale înregistrate la ANCOM cu nr. SC-14.900/08.05.2018 pentru datele aferente anului 2016, respectiv prin adresa nr. SC-9876/26.03.2018 pentru datele aferente anului 2017

depășind nivelul de referință al tarifelor rezultate în urma analizei Comisiei ca urmare a aplicării metodologiei consultantului PwC și a ajustărilor stabilite de Comisie în cadrul analizei pe fond.

Totodată, având în vedere că, așa cum a rezultat din analiza Comisiei, o recuperare a costurilor Electrica Muntenia Nord, determinate de accesul Digital CATV la infrastructura fizică reprezentată de stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene, se poate realiza prin practicarea unor tarife în valoare de 1,94 lei/stâlp/circuit/lună în cazul tarifului de JT, respectiv 2,00 lei/stâlp/circuit/lună în cazul tarifului de MT și 12,38 lei/km/lună în cazul tarifului de ÎT, Comisia învederează că, în lipsa unui acord din partea reclamantei, perceperea de către pârâtă a unor tarife la valori mai mari decât cele indicate nu este justificată prin raportare la prevederile art. 19 alin.(2) din Legea nr. 159/2016.

De asemenea, Comisia învederează pârâtei că în executarea obligației de acordare a accesului la infrastructura sa, aceasta este ținută și de respectarea principiilor reglementate de dispozițiile art. 19 alin. (1) din Legea nr. 159/2016.

În ceea ce privește aplicarea tarifelor solicitate de către reclamantă, respectiv tarifele prevăzute în contractele cu nr. R101741/01.03.2015³⁴ și nr. R101999/31.03.2010, Comisia, în considerarea argumentelor expuse, apreciază că tarifele practicate de către Electrica Muntenia Nord, anterior realizării *Studiului*, pentru **accesul Digital Catv la infrastructura fizică reprezentată de stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene la nivel de joasă tensiune, amplasați în zona rurală (obișnuită) (× lei/stâlp/circuit/lună) și urbană (× lei/stâlp/circuit/lună)** sunt **în măsură să asigure recuperarea costurilor pârâtei**, în conformitate cu prevederile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016. Prin urmare, Comisia apreciază că **nu este justificată o creștere a acestora la nivelul solicitat ulterior realizării Studiului de către pârâtă (× ron/stâlp/circuit/lună).** Pentru aceste motive, ținând cont și de principiul disponibilității, care este deopotrivă aplicabil procedurii de soluționare a prezentei sesizări, Comisia va ține cont de obiectul și de limitele investiției sale și va da curs solicitării reclamantei în ceea ce privește menținerea la nivel de joasă tensiune a tarifului de × lei/stâlp/circuit/lună fără TVA, aferent zonei rurale obișnuite și a tarifului de × lei/stâlp/circuit/lună fără TVA, aferent zonei urbane.

Totodată, în ceea ce privește tariful achitat de Digital Catv pentru accesul la infrastructura fizică reprezentată de stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene la nivel de joasă tensiune, amplasați în zona rurală izolată (× lei/stâlp/circuit/lună, respectiv × lei/stâlp/circuit/lună), Comisia constată că acesta nu este în măsură să asigure o recuperare a costurilor operatorului de rețea, astfel cum au fost evidențiate în analiza Comisiei, dacă s-ar aplica acest tarif pentru accesul la LEA de JT, indiferent de zonă. Având în vedere aceste aspecte, precum și limitele investiției Comisiei de către reclamantă, care vizează obligarea Electrica Muntenia Nord să permită accesul reclamantei la infrastructura fizică (stâlpii care susțin liniile electrice aeriene de joasă) pe care o deține în proprietate, administrare sau concesiune strict la tariful practicat în relația dintre părți la data introducerii sesizării, Comisia apreciază că nu poate da curs acestei solicitări a reclamantei.

În ceea ce privește solicitarea reclamantei referitoare la obligarea Electrica Muntenia Nord să permită accesul reclamantei la infrastructura fizică reprezentată de stâlpii care susțin liniile electrice aeriene de medie tensiune, la tarifele prevăzute în contractele cu nr. R101741/01.03.2015 și nr. R101999/31.03.2010, Comisia învederează că, așa cum rezultă din înscrisurile depuse la dosarul cauzei, clauzele contractuale menționate nu reglementează tariful aplicabil pentru accesul la stâlpii care susțin liniile electrice aeriene de medie tensiune, Digital Catv neavând rețele publice de comunicații electronice instalate la nivel de medie tensiune.

În ceea ce privește excepția lipsei de obiect a acestui capăt de cerere, excepție unită cu fondul, Comisia subliniază că, în opinia sa, asumarea practicării de către pârâtă a tarifelor

³⁴ Privind utilizarea temporară a stâlpilor liniilor electrice aeriene ca suport pentru rețele de date CATV/FO

contractuale până la momentul soluționării litigiului nu este în măsură să lase fără obiect prezentul litigiu, deoarece o asemenea concluzie ar fi fost justificată doar în cazul în care părțile ar fi ajuns la o înțelegere cu privire la aplicarea acestor tarife în viitor. Or, așa cum a rezultat din dezbaterile pe fondul cauzei, Comisia a fost investită să se pronunțe cu privire la divergențele dintre părți referitoare la aplicarea respectivelor tarife și pentru viitor.

Prin urmare, Comisia, pentru considerentele arătate, respinge excepția lipsei de obiect a primului capăt de cerere, invocată de pârâta Electrica Muntenia Nord.

**FAȚĂ DE CONSIDERENTELE PREZENTATE MAI SUS,
PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII NAȚIONALE PENTRU ADMINISTRARE ȘI
REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII DECIDE:**

Admite în parte sesizarea societății DIGITAL CATV S.R.L. cu privire la obligarea SOCIETĂȚII DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE MUNTENIA NORD S.A. ca, până la momentul stabilirii de către ANCOM a tarifelor orientative conform prevederilor art. 23 din Legea nr. 159/2016, să permită Digital Catv în continuare accesul la infrastructura fizică (stâlpii care susțin liniile electrice aeriene de joasă tensiune) pe care o deține în proprietate, administrare sau concesiune, în condiții obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii, la tarifele practicate în relația dintre părți la data introducerii sesizării, la valorile în măsură să asigure recuperarea costurilor determinate de acordarea accesului.

Respinge excepția lipsei de obiect a primului capăt de cerere, invocată de pârâta Electrica Muntenia Nord.

**PREȘEDINTE,
Sorin Mihai Grindeanu**

București, ____10.03.2020_
Nr. ____387____